

Jihočeská univerzita
Pedagogická fakulta
Katedra českého jazyka a literatury

Bakalářská práce

Nejnovější česká fantasy literatura

Vedoucí práce: Mgr. Iva Mrkvičková, Ph.D.

Autor práce: Lucie Képešová

Studijní obory: Český jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání

Společenské vědy se zaměřením na vzdělávání

Ročník: 3.

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě - v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum:

Podpis studenta

Ráda bych poděkovala všem, kteří mi zapůjčili potřebnou literaturu nebo mě jakkoli podpořili při psaní této bakalářské práce. Zejména děkuji mé vedoucí Mgr. Ivě Mrkvičkové, Ph.D, s níž jsem měla možnost podrobně prokonzultovat zadané téma a děkuji též za velmi milý přístup a pomoc.

Anotace: Tato bakalářská práce se zabývá nejnovější českou fantasy literaturou. První část se věnuje objasnění základních pojmů jako fantastika, fantasy a dále se věnuje historii světové i české fantasy literatury. Druhá část práce je zaměřena již na autory, jejichž tvorba začala zhruba v posledních dvaceti letech. V práci se snažím přiblížit i tvůrčí styl jednotlivých autorů. Speciální kapitola se věnuje nejmladším autorům píšícím především pro děti a mládež.

Abstract: This bachelor thesis deals with contemporary czech fantasy literature. In the first part, basic terms like "fantastics", "fantasy" etc will be explained. There is also a chapter about history of the fantasy genre in world and Czech literature. The second part of my paper is focused on authors whose work has began approximately in last twenty years. I also try to elaborate on individual authors' creative styles. Lastly, a special chapter on teenage authors, writing mostly for children and other teenagers, is included.

Obsah

ÚVOD	7
1. FANTASY A FANTASTIKA.....	8
1.1 FANTASY A SCIENCE FICTION	8
2. FANTASY.....	9
2.1 DĚLENÍ	10
2.2 HISTORIE SVĚTOVÉ FANTASY	12
2.3 HISTORIE ČESKÉ FANTASY	15
3. SOUČASNÁ ČESKÁ FANTASY LITERATURA.....	21
3.1 KRITÉRIA PRO VYBRANÉ AUTORY.....	21
3.2 ZDROJE INFORMACÍ O AUTORECH	22
3.3 JEDNOTLIVÍ AUTOŘI A JEJICH DÍLA V SOUČASNÉ ČESKÉ FANTASY.....	23
3.3.1 MARTIN "DARION" ANTONÍN.....	23
3.3.2 JIŘÍ MAZUREK.....	24
3.3.3 PETRA NEOMILLNEROVÁ.....	25
3.3.4 MICHAELA BURDOVÁ.....	26
3.3.5 JAN POHUNEK.....	28
3.3.6 ANNA ŠOCHOVÁ.....	29
3.3.7 JAKUB "DRAK" KOČÍ.....	31
3.3.8 BLANKA JIRUŠKOVÁ.....	32
3.3.9 FILIP PŘÍHODA.....	34
3.3.10 MARTIN MOUDRÝ.....	35
3.3.11 MIROSLAVA KVÁŠOVÁ.....	37
3.3.12 HANA "HANINA" VESELÁ.....	38
3.3.13 LUCIE LUKAČOVIČOVÁ.....	39
3.3.14 PETR VYHLÍDKA.....	41
3.3.15 JAN DOBIÁŠ.....	42
3.3.16 ILONA ZIKOVÁ.....	43
3.3.17 ŠTĚPÁN KOPŘIVA.....	44
3.3.18 VLADIMÍR ZAJÍC.....	45
3.3.19 ONDŘEJ NETÍK.....	46
4. SKUPINA MLADÝCH AUTORŮ PÍŠÍCÍCH PŘEDEVŠÍM PRO DĚTI A MLÁDEŽ	47
4.1 INESA TROJOVSKÁ.....	47
4.2 BARBORA JIŘÍČKOVÁ	48
4.3 JOSEF NĚMEC	49
4.4 MARKÉTA VESELÁ.....	50
ZÁVĚR	51
LITERATURA:.....	52
INTERNETOVÉ ZDROJE	53

Úvod

Tato bakalářská práce pojednává o nejnovější české fantasy literatuře. Pod pojmem nejnovější literatura mám na mysli literaturu, která vznikla mezi roky 2000 a 2012. Má práce se zaměřuje na ty české autory fantasy literatury, jimž vyšla první kniha právě v tomto období.

V první části práce jsem vysvětlila základní pojmy vztahující se k dané problematice, zejména termín fantasy, jeho vztah k pojmu fantastika a k pojmu science fiction. Ve druhé části jsem se zabývala historií světové fantasy literatury, která sahá až do počátků lidové slovesnosti. Dále jsem se věnovala historii české fantasy literatury. Někteří autoři předešlé generace jsou stále aktivní, jejich nejnovější tvorbou se však ve své práci detailně nezabývám. Na rozdíl od situace do r. 1995, která je poměrně detailně popsána (viz ADAMOVIČ, 1995), by nejnovější tvorba starších autorů vyžadovala další samostatný výzkum.

Svojí prací bych chtěla přinést určitý obraz o stavu autorské základny nejen z dřívějších dob, ale především ukázat, že i u nás existuje nastupující generace autorů inklinujících k žánru fantasy. Třetí část práce je tedy zaměřena na autory začínající. Snažila jsem se zde získat nejen informace o jejich životě, ale především o literární tvorbě a jejím zaměření. Bohužel nejsou k dispozici odborné studie věnované jednotlivým autorům nebo jejich dílům. Proto jsem vycházela z publikovaných recenzí. Ze shromážděných informací vznikly u jednotlivých autorů krátké medailonky, které se snaží postihnout, tvorbu daného autora či autorky, včetně prvků, které jsou pro tvorbu autorů typické.

Téma nejnovější české fantasy literatury jsem si zvolila především díky své velké zálibě ve fantasy literatuře. Ovšem zjistila jsem, že pokud volím knihu k četbě, vybírám především z autorů zahraničních. Chtěla bych proto ukázat sobě i ostatním čtenářům, že i v českém prostředí vznikají zajímavé práce, které se mohou postavit masové produkci zahraničních autorů.

1. Fantasy a fantastika

Výklad pojmu fantasy a jeho vztah k pojmu fantastika není nikde přesně vymezen. V angloamerickém prostředí se pod pojmem fantasy ukrývá u nás používaný pojem fantastika. V české jazykové oblasti se pak pojem fantasy vykládá jako jeden z omezených žánrů fantastiky.

Pojem fantastika je používán jako souhrnné označení pro literární žánry zahrnující science fiction, fantasy a horor. Slovo pochází z řeckého *fantastikon* = lichá představa. Zahrnují se sem díla, o nichž lze říci, že se v nich střetává fantazie s představami podloženými poznáním a zkušeností. Ovšem u nás jsou tyto žánry stále přehlíženy a nejsou zcela začleněny do výuky na základních, středních či vysokých školách. Tento žánr zůstává stále na okraji literatury (Flašková, 2011).

Jednou z možností definování pojmu fantastika či fantastická literatura je tato definice: „...*souhrnné označení pro literární díla, vytvářející obraz skutečnosti za pomoci prvků smyšlených, tj. takových, které neodpovídají běžné zkušenosti ani obecně platnému pojetí a nazírání světa, oblast fantasy literatura je žánrově mnohotvárná, neboť zahrnuje jak romány, povídky a novely, tak i drama*“¹

Pojem tedy zahrnuje žánry, které se od sebe částečně odlišují, ovšem mají i spoustu společných prvků.

1.1 Fantasy a science fiction

Tyto dva žánry mají k sobě blízko a v některých případech se prolínají či bývají zaměňovány. Pokusím se je tedy přiblížit. Společně bývají pojmenovávány jako speculative fiction (spekulativní či fantastická próza) nebo také jsou společně řazeny pod pojem fantastika (viz výše).

Science fiction (také sci-fi, SF) se překládá jako vědecko-fantastická literatura. Vyskytují se v ní nové objevy vědy a technologie, neznámé formy života, nové přírodní jevy a objevy. Děj je situován do vesmíru, budoucnosti či do alternativní historie. Existuje velké množství definic pro science fiction, nejznámější u nás je definice od uznávaného autora sci-fi Ondřeje Neffa: „*Vědeckofantastická literatura, označovaná též názvy utopická nebo fantastická literatura, mezinárodně science fiction, sci-fi nebo prostě S – F, je literární laboratoř, ve které se zkoumají reakce člověka na uměle*

¹ VLAŠÍN, Štěpán a kol. *Slovník literární teorie*. Praha: Československý spisovatel, 1977, s. 109.

*vytvořené podmínky. Sci-fi literatura, kde je něco jinak.*² Pro sci-fi literaturu je velmi důležitá metoda, jakou pohlíží na svět. Autor sci-fi literatury vlastně dělá všechno pro to, aby se změnila realita, a poté se zaměřuje na změny, které svým zásahem vyvolal. (Flašková, 2011)

Na pomezí mezi sci-fi a fantasy stojí science fantasy. Je to žánr smíšený, který obsahuje prvky jak ze sci-fi, tak i z fantasy. Science fantasy na rozdíl od science fiction dovoluje nadpřirozeným věcem vstoupit do jejího světa. To je základní rozdíl mezi těmito dvěma žánry, který se ale může stát problémem, protože sci-fi v některých případech používá prvky jako je telekineze, již lze považovat za prvek nadpřirozena. Je pak tedy na autorovi, ke kterému žánru se spíše přikloní a své dílo tak zařadí.

Fantasy literatura narozdíl od science fiction vychází z mýtů, proti racionalismu dává do protikladu citovost a určitou pohádkovost. Hlavním znakem je také používání nadpřirozené moci, magie a mystiky.

2. Fantasy

Termín fantasy pochází z angličtiny, vznikl ze stejného slovního kořene jako termín fantastika. Jeho vznik datujeme přibližně do padesátých let 20. století do anglosaské oblasti (Mocná, 2004). Vznik fantasy jako žánru lze ovšem pozorovat již okolo druhé poloviny devatenáctého století ve velké Británii (např. Lord Dunsany).

Fantasy literatura není pouze termínem, ale je živým a stále oblíbenějším uměleckým žánrem, založeným na lidové slovesnosti, vycházejícím z mýtů a středověké romance. Uvažuje se i o tom, že v současném světě zastupuje typy používané v dřívějších dobách: pohádku, mýty, báje, rytířské eposy,... (Pringle, 2003).

Tuto teorii podporují i materiály, ze kterých vycházejí současní autoři fantasy. Ti čerpají z několika mytologických oblastí (PRINGLE, 2003) Především se jedná o staré řecké báje a pověsti. Postavy bohů Dia, Héry, Appolóna a dalších se objevují společně s polobohy, bůžky, ale i s obyčejnými smrtelníky. Dalším okruhem, ze kterého se čerpá, jsou pověsti keltské, germánské, skandinávské a islandské. Velkým zdrojem jsou dále příběhy židovské a z Bible. Pozadu nezůstávají ani náboženství současná jako jsou hinduismus, buddhismus či islám. Sám J. R. R. Tolkien čerpal námět ke svému Pánovi prstenů v křesťanském světě. Někteří spisovatelé čerpají i z mýtů z Číny, Mezopotámie,

² FLAŠKOVÁ, Zdeňka. Science fiction. Přednášky a studijní texty. České Budějovice: Nakladatelství Vlastimil Johanus, 2011. s.10. ISBN 978-80-87510-00-1

Arábie, Japonska a dalších zemí. Fantasy patří do historie literatury již od jejích počátků (nebo spíše od doby vynalezení písma) a objevuje se ve všech etapách jejího vývoje.

Fantasy má své typické prvky, jimiž se vyznačuje. Objevují se zde typické postavy. Ve většině děl se objevuje postava hrdiny, případně skupiny hrdinů. K hrdinovi se na začátku či během jeho cesty přidává druh, na němž se odráží hrdinovo jednání. Hrdina mývá také svého mistra, jenž ho doprovází, či se k němu upírají jeho myšlenky. Mistr zde hraje také roli zprostředkovatele magie či učitele. Hrdinu může také doprovázet fantastická bytost či zvíře. Častou postavou je také sexuální objekt, objekt touhy hrdiny. Snad v žádném fantasy příběhu, ale nesmí chybět postava protivníka, toho špatného, nositele povětšinou negativních vlastností (MOCNÁ, 2004).

Tato skupina, její vybraní členové nebo hrdina sám vstupují většinou do světa imaginárního, vymyšleného nebo do paralelního s naším. Často se vydávají i do pseudohistorie.

Imaginární světy bývají feudálními královstvími s králi, obvykle se zde objevují magické prvky a velkou roli zde hraje náboženství.

Do světů paralelních s tím naším se hrdinové dostávají pomocí různých průchodů, kouzelných dveří či bran (Letopisy Narnie). Tyto světy poté mají znaky imaginárních světů popsaných výše.

Hrdina mývá i určitý motiv, který ho podnítl k vykonání cesty. Tímto motivem může být touha po dobrodružství, ale i úkol, snaha zachránit daný svět či některou z postav (většinou motiv intimní). Motivy mohou být i symbolické – ukázat životní pouť hrdiny, mohou ukazovat, jaký postoj zaujímá hrdina ke světu.

Velkým mínusem fantasy literatury se může stát jeden z jejích hlavních prvků. V každém díle by se mělo objevit něco nečekaného, překvapujícího. Ovšem ve fantasy se dá očekávat skoro vše, a proto by si každý autor měl zakládat na nápaditosti a literární dokonalosti podání. Velmi často se tento jev objevuje u sérií s více díly (jako příklad můžeme uvést například filmovou Planetu opic, u které upadá úroveň s každým dalším dílem). (CHALOUPKA, 2005)

2.1 Dělení

Existuje velké množství podob a rozdělení fantasy. Jako příklad můžeme uvést angloamerický model pojetí pojmu fantasy, z kterého vychází David Pringle. (PRINGLE, 2003) Jeho dělení fantasy na pohádku, zvířecí povídku, artušovský cyklus,

příběhy Tisíce a jedné noci, čínské motivy, fantastické příběhy o ztracených rasách, humorná fantasy, meč a magie a heroická (vysoká) fantasy, je jednou z možností. Sám přiznává, že jednotlivé kategorie se mohou překrývat a že v průběhu času se mění používaná terminologie. Není tedy dáno, že dělení zůstane neměnné. Připouští také, že do problematiky zasahují samotní autoři, a to tak, že jejich díla někdy překračují hranice, posouvají je dále a dávají tak vzniknout i úplně novým žánrům fantasy.

Pokud se podíváme do českého literárního prostředí, zjistíme, že ve své *Encyklopedii literárních žánrů* dělí Dagmar Mocná a Josef Peterka (MOCNÁ, PETERKA, 2004) fantasy na tři hlavní žánrové proudy.

Jedná se o epickou fantasy, za jejíž příklad považují krále Artuše a jeho družinu. Tento proud sestává tedy z velmi propracovaného syžetu s několika dějovými linkami, děj se odehrává okolo skupiny hrdinů a námět se nalézá ve středověkých legendách.

Druhým proudem je dle autorů hrdinská fantasy (tzv. heroic fantasy, meč a magie, sword and sorcery). Jak název již napovídá, vychází především z heroického mýtu (zde Leonard Medek, str. 19). Většinou se jedná o příběh jednoho ústředního hrdiny, který zdolává na své cestě velké množství překážek a nepřátel. Typickým příkladem je Barbar Conan, jehož příběhy se v Čechách zabýval například Leonard Medek.

Třetím proudem je science fantasy (fantasy s vědeckými prvky), jež se nachází na pomezí mezi fantasy a science fiction.

Mocná s Peterkou připouští, že i jejich dělení není úplné a že existují i proudy a autoři, kteří stojí mimo jejich dělení (např. fantasy satirická nebo dark fantasy s prvky hororu) (MOCNÁ, 2004).

Mimo tyto proudy a dělení můžeme zařadit například městskou fantasy (zde Petra Neomillnerová, s.25.). Tento subžánr fantasy se vyznačuje především dějem situovaným do městského prostředí. Vedlejší zde zůstává otázka doby, ve které se děj odehrává (může být v současnosti, minulosti i budoucnosti).

Dalším nezmíněným subžánrem je humorná fantasy. Zde je fantazijní prvek pouze vedlejším. Hlavní zájem je zde o zápletku s humorným podtextem.

Již jsme zde mluvili o hrdinské či epické fantasy literatuře, ale nezmínili jsme klasickou fantasy, v níž se děj odehrává ve světě inspirovaném určitou dějinnou etapou, nejčastěji středověkem. Typickým příkladem klasické fantasy literatury je dílo J.R.R. Tolkiena.

Důležitým prvkem žánru je také realita, ve které se děj odehrává. Můžeme se setkat s fantasy zasazenou do alternativní historie – v tomto subžánru fantasy se pracuje s určitým historickým prvkem, který je obměněn (došlo ke změně určité historické události). Jako příklad tohoto subžánru uvádím spisovatele Davida Gemmela a jeho dílo *Lev Makedonský*.

Fantasy literatura také často pracuje s alternativní budoucností, v níž se ocitáme v budoucnosti, ovšem i zde se vyskytuje stále magie.

Pokud existuje světů více, vzniká tzv. paralelní realita. V těchto více světech většinou existuje určitý portál či místo, kde dochází ke střetu světů a kde se dá mezi jednotlivými realitami přecházet. Jako jasný příklad by mohl sloužit seriál Hvězdná brána.

U některých autorů v této práci zmiňují, že spadají do subžánru kyber punku. Jedná se především o autory, kteří se kromě fantasy literatury věnují i sci-fi. Kyber punk (také cyber punk) je subžánr science fiction a vznikl na počátku 80. let. Jedná se o subžánr, kde hlavní roli hrají počítače a počítačové sítě. Tématem často bývá svět hackerů a podsvětí plného drog a násilí. Děj tohoto žánru má většinou detektivní charakter a odehrává se v blízké budoucnosti na Zemi. Jedná se zde většinou o střet s mimozemskou civilizací a její technologií. Hlavní hrdina bývá často vykreslen jako osoba ani pozitivní ani negativní. Jako představitele tohoto žánru v Čechách můžeme uvést Jiřího Wolkeru Procházku.

2.2 Historie světové fantasy

Historie fantasy podle některých autorů sahá až do samotných počátků lidové slovesnosti. Již ve starém Egyptě existovaly fantastické povídky či fiktivní cestopisy. Ze staré Babylonie je považován za epos s prvky fantasy Epos o Gilgamešovi. Ve starých řeckých bájích a pověstech se objevují fantastické prvky velice často (například Odyssea – ta se později stává předlohou pro mnohé fantastické příběhy či převyprávění). Tato literatura je považována především za základ subžánru fantasy heroic fantasy – tedy hrdinské fantasy.

Velké množství prvků fantasy najdeme ale i ve středověkých vyprávěních a mýtech – ať už se jedná o krále Artuše, rytířské příběhy, které jsou čirou fikcí, či vyprávění o Alexandru Makedonském. Mnoho autorů má také různé názory na vznik fantasy literatury. Například Dittmar DIDI Chmelař cituje L.Sprague de Campa, který mluví o zdrojích a inspiracích fantasy ve svém díle *Literature Swordsmen and Sorcerer* takto:

„*Heroicko-fantastická literatura má své kořeny jak v anglické gotické novele, jejímž duchovním otcem je Hugh Walpole, který po vzoru německých románů z konce 18. Století založil na Ostrovech podobnou literární tradici, tak také v romantických vyprávěních Antoine Gallanda z Orientu, známých jako Pohádky tisíce a jedné noci, v pohádkách H. CH. Andersena a bratří Grimmů, a také v historických románech Waltera Scotta.*“³

Ovšem počátek fantasy, tak jak ji známe dnes, se datuje přibližně do druhé poloviny 19. století. V tomto období se objevuje především heroická tematika fantasy literatury. Za základní díla této doby se považují dle Encyklopedie literárních žánrů díla autorů: W. Morrisse (*Volsungovec Sigurd*, 1876, *Voda zázračných ostrovů*, 1897), lorda Dunsanyho (*Meč z Weleranu*, 1908) a H. R. Haggarda (*Ona*, 1887). W. Morris není jen autor knih, ale označuje se jako poslední renesanční muž. Věnoval se především překladům severských legend a mýtů. Fantasy literatuře se věnoval posledních devět let života, jen z existenčních důvodů a také proto, že ho velmi bavilo psát díla podobná těm, která dříve překládal. Druhý z autorů tohoto období je lord Dunsany. Jeho díla začala vycházet až na počátku devatenáctého století a musel si jejich vydání sám financovat. Vycházel opět z mýtů a pověstí, které inspirovaly jeho dílo.

Na začátku 20. století zažívá žánr fantasy mírný útlum. Bylo to dáno především technickým pokrokem, který nahrával spíše vzniku science fiction než fantasy. Zájem o fantasy se zvyšuje během třicátých let 20. století. Ve světě fantasy v této době vzniká časopis *Unknown* (*Neznámo*, 1939) pod vedením J. W. Cambella. Později se tento časopis přejmenoval na *Unknown Worlds* (*Neznámé světy*) a publikoval především povídky, které postupně získávají podobu fantasy, jak ji známe dnes. Ve třicátých letech vzniká také jedno z nejznámějších děl fantasy, které zatím vzniklo. V roce 1937 se poprvé objevuje *Hobit aneb Cesta tam a zase zpátky* autora J. R. R. Tolkiena. Toto dílo je jedním ze základních nebo chcete-li stavebních děl fantasy. Tolkien nepsal původně *Hobita* pro širokou veřejnost, ale jen pro své děti. Ovšem příběh podnítil jeho fantazie, které měl v hlavě již od studentských let a donutil ho napsat známou trilogii *Pán prstenů*. Dalším z nejznámějších autorů třicátých let je také Robert Ervin Howard. Jeho dílo se vyznačovalo velmi dobrodružným dějem, jehož součástí byl vždy velmi zkušený válečník. Jednou z jeho nejznámějších postav je postava válečníka Conana, jehož příběhy vycházely v letech 1932 až 1936.

³ CHMELÁŘ, Didi, Dittmar. Historie fantasy I. In *fantasyplanet.cz* [online]. 19.7.2000[cit.23.1.2012]. Dostupné z: <http://www.fantasyplanet.cz/clanek/historie-fantasy-i>

Další významná díla fantasy vycházela především po válce a jsou jimi díla již zmiňovaného J. R. R. Tolkiena *Pán prstenů*, v něm vidí vzor i dnešní autoři, ve kterém zahrnuje celý velmi dobře propracovaný příběh a děj. Ale nejen to. Celý Tolkienův svět je velmi propracovaný a velmi snadno uvěřitelný. Druhým velkým dílem poválečné doby jsou Lewisovy sedmidílné *Letopisy Narnie*.

Tyto knihy čtou dodnes nejen děti po celém světě, což určuje jejich kvalitu, ale jsou i vzory pro většinu začínajících i pokročilých autorů žánru fantasy. Tolkien s Lewisem otevřeli cestu dalším autorům, především heroic fantasy. Svoji tvorbu sami pojmenovali jako mýtotvorbu – vytvářeli vlastně umělý mýtus. Bez jejich děl by se fantasy nedostala tolik do podvědomí čtenářů a možná by si nevytvořila ani takové postavení, jaké má dnes.

V 60. letech se fantasy stává velmi atraktivním, ale komerčním žánrem. O rozvoj fantasy se postarala první samostatná edice nazvaná jednoduše Fantasy. Fantasy v této době vznikala především v oblasti anglosaské, a proto nejvíce autorů této doby pochází ze zmiňované oblasti. Patří mezi ně jména jako E. R. Burroughs, C. A. Smith, H. O. Lovecraft, S. King, Paul W. Anderson a další.

V dalších letech dochází k velkému rozvoji fantasy literatury. Žánr samotný se začíná s přibývajícím autory a jejich nápady dělit na jednotlivé podžánry. Objevuje se například humoristická fantasy, satirická fantasy či parodická. V těchto letech tvoří autoři jako například: Robert Holdstock, Ursula K. Le Guin, Roger Zelazny, R. Donald či Terry Pratchert.

Kromě proudu anglosaského postupně vzniká fantasy literatura i ve východnějších kulturách, například dílo A. Sapkowskiho (*Zaklínač – Stříbrný meč*, 1992).

V době po roce 2000 zažívá i světová fantasy velký rozmach. Jde především o vydání knižní série o *Harrym Potterovi* autorky J. K. Rowlingové (Albatros, 2002), jež slavila a slaví celosvětový úspěch. V literárním světě fantasy se objevuje nový fenomén pro dospívající, upířská tematika, která strhává celé davy. Objevují se série *Stmívání* od Stephanie Meyerové (Egmont, 2008), *Škola noci* od P. C. Cast a Kristin Cast (Knižní klub, 2009), *Vampýrská akademie* od Richelle Mead (Domino, 2009), obnovuje se série L. J. Smithové *Upíří deníky* (Fragment, 2009). Právě L. J. Smithová se pouští i do dalších tematických okruhů fantasy jako je čarodějné téma (*Tajný kruh: Zasněžení*, Cooboo, 2011) či nadání jako je telekineze, předvídání budoucnost atd. (*Temné vize*, Fragment, 2011).

V literatuře se objevují ale i jiné tématiky než upíří a čarodějně. Úspěch zaznamenala i série od Ricka Riordana o synovi boha Poseidona Percym Jacksonovi (*Percy Jackson, zloděj blesku*, Fragment, 2009) jež se dočkala i filmového zpracování stejně jako *Eragon* od Christophera Paoliniho (Fragment, 2009). Velkou popularitu získalo i dílo Terryho Pratchera o Zeměploše (vychází od roku 1983). Vlkodlaky se zabývá například Andrea Cremerová ve své knize *Smečka*. Tématika andělů se objevuje i u Lauren Kate (*Andělé*, Knižní klub, 2011). V tomto období se objevuje spousta nových tvůrců a tematika jejich děl se rozrůžňuje.

2.3 Historie české fantasy

Historie české fantasy nesahá tak hluboko jako historie světového formátu. Ondřej Neff ve své stati *Pět etap fantastiky* vidí jako první dílo české fantasy *Labyrint světa a ráj srdce* od J. A. Komenského, jedná se sice o dílo utopického charakteru, ovšem s prvky fantastiky. Jedná se o snahu, návod jak navrátit duši Bohu, přesto je zde částečný vliv fantasmie (ADAMOVIČ, 1995).

Období po bitvě na Bílé hoře nepřeje dílům fantasy, více se autoři o tento žánr začínají zajímat až v 19. století. Především druhá polovina 19. století přináší díla spjatá s fantastikou. Jako jednoho ze zástupců je možné uvést například dílo Josefa Jiřího Kollára *Pekla Zplozenci* (1853, časopisecky). Je to příklad fantastiky vracející se do historie (dnes známé pod pojmem historická fantasy), do doby vlády Rudolfa II. a jeho alchymistických dílen, kde proti sobě stojí dobro a zlo. Motiv skoro pohádkový, kdyby zde nebyli lidé zobrazeni jako samostatně jednající bytosti, které ovšem mají jasně daný osud, který ovlivňují vyšší síly.

Jako druhého autora fantastiky v tomto období je nutno uvést Jakuba Arbese a jeho až hororová romaneta, jež nesou prvky fantastiky, ovšem končí většinou jasným, racionálním vysvětlením.

Třetím zástupcem této doby je jistě Svatopluk Čech a jeho „broučkiády“: *Pravý výlet pana Broučka do měsíce* (1887) a *Nový epochální výlet pana Broučka tentokrát do patnáctého století* (1888). Fantazijní prvky jsou zde použity pro přenesení pana Broučka do jiného světa (nebo do historie zemí českých). Nejsou tedy využity jako záměr, záměrem je zde ukázat chyby současného světa. Fantastika je zde pouze využita jako prostředek, ne cíl.

V prvních letech 20. století se neobjevuje výrazné dílo s prvky fantastiky. To až v dalším období, v období, které se datuje přibližně od počátku první světové války až

do roku 1948. Neff ho označuje jako období ve stínu války. V této době se naplňují varování představitelů science fiction a fantasy jako byl Wells a další. Válka ač byla velmi tragická, ovšem dala fantasy podnět k jejímu rozvoji. U nás ovšem v této době vychází málo děl, autoři nejsou provázáni a fantasy se objevuje jen okrajově. Sci-fi literatura zažívá své pozvednutí ve 30. letech s příchodem autora Jana Matzala Trosky. Z autorů fantasy stojí za zmínku určitě dílo Karla Čapka. Čapek měl velmi vyhraněný názor na techniku a v jeho dílech je tento názor velmi markantní. Čapek zastává stejné ideály jako J. A. Komenský – tedy, že technika by měla být využívána minimálně tak, aby se nám nestala škodlivou. Na nejvyšší příčky na pomyslném žebříčku hodnot staví individuální lidský rozměr a harmonické lidské vztahy. Jeho názor se nejvíce projevuje v *RUR* (1920), *Továrně na absolutno* (1922) či *Krakatitu* (1923-1924). Čapek nejenom ukazuje špatnost techniky, ale hledá i řešení problematiky, za něž považuje sílu humanity člověka – jen člověk je tím, kdo může techniku udržet v jistých mezích. Druhým pozoruhodným autorem této doby byl Jan Weiss a jeho dílo *Dům o tisíci patrech*, kde detektiv Petr Brok vstupuje do fiktivního světa. Svět reality a svět fikce je v tomto díle spojen skrze sen, přesto se Weiss snaží zůstat alespoň „jednou nohou“ ve světě reálném. Weiss ve svém díle ukazuje své vizionářské a apokalyptické představy, ale do příběhu začleňuje i autobiografické prvky ze svého vlastního života. Jeho dílo obsahuje daleko více prvků fantasy než dílo Karla Čapka. (ADAMOVIČ, 1995)

V této době se fantastika tolik nevyskytuje ani ve světě. Svět je zaujat westernem, krimi a dalšími romantickými žánry. Fantastika přitahovala své čtenáře pouze jakousi tajemností. Období mezi dvěma světovými válkami je obdobím rozmachu vědy, devastace přírody a úpadku sociálního. Čím více se věda rozvíjí, tím více její odpůrci proti ní brojí, ale i přesto v této době zažívá rozmach součást fantastiky – sci-fi.

Po druhé světové válce dochází k velkému útlumu fantasy literatury. Skoro na padesát let se autoři fantasy odmlčí. Opak zažívá literatura sci-fi – ta je sice po roce 1948 nucena ustoupit, ale uvolnění poměrů v šedesátých letech přináší sci-fi možnost rozvoje. Tehdejší režim považuje totiž sci-fi za dostatečně dobrý žánr, aby dokázal předávat komunistické názory a ideologie svým čtenářům.

V první polovině sedmdesátých let, v době normalizace, jsou v tomto žánru vydávána především díla napsaná již dříve (např. dílo Jaroslava Kajdoše). V období sedmdesátých a osmdesátých let dochází k velkému oživení science fiction literatury. Přelomovým dílem sci-fi literatury této doby je dílo *Experiment pro třetí planetu* od Jaroslava Veise (1976). Začínají se také objevovat i vědecké statě například od Miroslavy Genčiové:

Vědeckofantastická literatura a vycházejí i odborné stati od Ondřeje Neffa (Něco je jinak, 1981, Všechno je jinak, 1986).

Do tohoto období se datuje i vznik čtenářského sdružení nazývaného „fandom“. Tyto fandomy vznikaly nejdříve na půdách univerzit (Matematickofyzikální fakulta v Praze) a navazovaly na odkaz Ludvíka Součka, jehož článek *Přímluva za budoucnost* byl vydán v šestém čísle *Literárního měsíčníku* v roce 1978. Fandové se nesnažili fantasy a sci-fi literaturu jen číst, ale byly zde vystavěny základy pro kritickou a tvůrčí činnost. Vznikla i samostatná soutěž pro začínající autory – Cena Karla Čapka, jež je předávána dodnes. Ve fandomu se začíná tvořit i skupina autorů, kteří budou svá díla publikovat především v následující etapě, tedy v porevolučních devadesátých letech (jedná se například o Vilmu Kadlečkovou). Neff ve své stati *Pět etap české fantastiky* uvádí: „*Doufám, že toto období vývoje české SF neposuzuji příliš přísně, když řeknu, že jeho hlavním přínosem nejsou ani tak literární hodnoty jako vznik tvůrčí a čtenářské platformy, z níž se za příznivých okolností snad mohou hodnoty odvíjet v období následujícím.*“⁴

Po Sametové revoluci dochází k velkému boomeru fantastické literatury. S uvolněním trhu a dalšími svobodami se uvolnil i literární svět. Objevuje se množství periodik, které se touto tematikou zabývají. Jako první vzniká časopis *Svět fantastiky*, ovšem tento časopis byl vydán jen v několika málo číslech. I přesto se v něm objevily články dodnes známých autorů (Vilma Kadlečková). Nejznámějším periodikem s fantastickou tematikou je *Ikarie*, která vycházela od roku 1990 do roku 2010. Tento časopis byl ovšem více zaměřen na sci-fi literaturu než na fantasy. Na jeho odkaz dnes navazuje *XB-1*. Časopisem nejvíce zaměřeným na fantasy u nás je určitě *Pevnost*, vycházející od roku 2001.

Nálada po revoluci byla velmi vhodná pro rozvoj autorské práce a v tomto duchu vznikaly i organizace fantasy a sci-fi jako například Syndikát autorů fantastiky (SAF) nebo Asociace fanoušků SF (AFSF). Dodnes se uvádí, že výše zmíněný časopis *Ikarie* vycházel jako orgán Syndikátu, tedy že jeho nejdůležitější činností bylo vydávat tento časopis. Asociace se také pomalu vyvíjela jiným směrem, než byl původní záměr – stala se z ní vydavatelská a distribuční společnost. V roce 1995 vznikla také Akademie science fiction, mezi jejíž činnosti patří zkoumání děl fantasy a udělování cen nejlepším autorům jak v Čechách, tak na Slovensku.

⁴ ADAMOVIČ, Ivan. Slovník české literární fantastiky a science fiction. Praha: Vydavatelství a nakladatelství R3, 1995, s.21. ISBN 80-85364-57-3.

Tato doba byla typická zvýšeným zájmem o vše, co zde do té doby nebylo dostupné. Tento trend se objevil i u fantasy literatury. Za komunismu vycházelo jen velmi málo titulů, po revoluci zažila především překladatelská činnost fantastiky obrovský nárůst.

Po roce 1990 se nejvíce na české literární scéně prosadila Vilma Kadlečková se svým románem *Na pomezí Eternaalu*. Vytvořila zde vlastní svět, který kromě vlastního jazyka disponuje i dějinami. Objevuje se tu i kouzelný předmět Argenit, jenž je zdrojem mentální energie. V knize se jej tři dobrodruzi vydávají hledat. Kromě Kadlečkové publikují i další autoři, kteří často používají anglicky znějící pseudonymy: jedním z nich je i Jiří Kulhánek. Kulhánek stojí se svým dílem na pomezí mezi fantasy a science fiction literaturou. V jeho knihách najdeme většinou jednoho hlavního hrdinu, kterého zastihneme na útěku před hordou nepřátel, jež ho napadla. Obvykle je hrdinou upír, speciální bojovník či kyborg, který svými schopnostmi odhalí vůdce spiknutí proti němu a je schopen ho udolat. Ze sci-fi prvků Kulhánekova díla můžeme jmenovat především velmi podrobný popis vyspělých zbraní a techniky celkově. Typickým je pro něj i černý humor a nadsázka, s nimiž líčí někdy i velmi podrobný průběh násilných scén. Kulhánekovy postavy nejsou vždy úplně kladné, i když stojí na straně dobra.

Autor debutoval povídkou *Je 7:00, pro dnešek nejvyšší čas zabít svého prvního policajta* (Ikárie, 4/1994). Později mu vyšla i povídková sbírka *To je přece nesmysl* (1994). Přelomem nejen v jeho kariéře, ale v i celém vývoji české fantasy literatury bylo vydání jeho knihy *Vládci strachu* (1995). Přelomové zde bylo to, že knihy se prodalo na několik tisíc výtisků, což se do té doby českému autorovi v tomto žánru u nás nepodařilo. (Legie)

Dalším dílem, které ovšem sám autor nechtěl nechat vydat, bylo dvoudílné dílo *Cesta krve* (1996, 1997). Zde se objevuje velmi naturalistický a velmi brutální popis násilných scén. I přes autorovy protesty k vydání kniha dostala ocenění od Akademie science fiction, fantasy a hororu jako nejlepší původní kniha.

Poté již vycházejí jeho nejznámější díla: *Divoci a zlí* (4 díly v letech 1999-2000), *Noční klub* (2002), *Stroncium* (2006), *Vyhlička na věčnost* (2011).

Jiří Kulhánek je považován za jednoho z největších českých autorů fantastiky a také je jedním z nejprodávanějších autorů současnosti.

Dalším z autorů devadesátých let je i Vladimír Šlechta. Opět stojí na pomezí mezi fantasy a science fiction. Ze začátku své spisovatelské kariéry publikoval především v časopisech. Jako první mu vyšla povídka *Legendární zbraň* (Ikárie, 12/1993).

Jeho dílo lze tematicky rozdělit na několik okruhů. Prvním z nich je postkatastrofické líčení Evropy. Spadají sem například povídky: *Umírání podle Andrewa F.* (Ikarie, 9/1994), *Artefakt* (Ikarie, 3/1996), *Chlapci od Běžícího ohně* (Ikarie, 5/1995), *Ducholod'* (Ikarie, 1/1998) *Mart'anský bůh* (Ikarie, 1/2000) *Replay* (antologie Ježíšku, já chci plamenomet, 2000), *Střepy Apokalypsy*, (Brokilon, 2010.) a jiné. Do této série patří i jeho dva romány *Projekt Bersekr*, (Klub Julese Vernea, 1999) a *Ostří ozvěny* (Golem Ríša, 1999).

Druhým tematickým okruhem je tematika tzv. "Krvavého pohraničí", ve kterém líčí střety na pomezí světů lidí, elfů a skřetů. Patří sem například povídky: *Znamení kruhu* (Dech Draka, 6/1995), *Dětská dýka* (antologie Drakobijci I., 1999), *Krvavé pohraničí* (Klub Julese Vernea, 2000), *Stará válka* (antologie Drakobijci 4., 2002), *Zbraň mého mrtvého přítele* (antologie Drakobijci 7, 2005), *Šťastná náhoda* (antologie Legendy české fantasy, 2006), *Snadná záležitost* (antologie Drakobijci 8, 2006) a další. Z románové tvorby do tohoto tématu řadíme *Orcigard* (Straky na vrbě, 2000) a dvoudílný román *Gordonova země* (2006-2007).

Třetím tematickým okruhem je Havran: série povídek z blízké české budoucnosti. Řadíme sem povídky: *Boží kopírka* (Ikarie, 7/2001), *Katedrála* (antologie 2101: Česká odysea, 2002), *Cesta přes Orilien* (antologie 10x Anděl posledního soudu, 2003), *Krev anděla* (antologie Imperium Bohemorum, 2007).

Mimo tyto tematické okruhy stojí povídky jako: *Chráněná cesta* (antologie Mlok 1994) *Bertův Klajm* (Nemesis, 2/1996), *Příběh o černé smrti* (Dech Draka, 4/1997), *Operace Svaté kopí* (Ikarie, 10/1999) a *Marxova konstanta* (antologie Je dobré být mrtvý, 2000).

Vladimír Šlechta přispěl i do sci-fi série Agent JFK a to svým dílem *Pár kapek krve* (Agent JFK, 2011).

V devadesátých letech začal svou kariéru spisovatele i Leonard Medek. Tento autor vydal několik svých knih pod pseudonymem Leonard Em. Jeho otcem byl surrealisticko-dadaistický umělec Ivo Medek Kopaninský.

Typickým žánrem jeho tvorby je dobrodružná fantasy, nejčastěji se věnuje tzv. heroic fantasy (také sword & sorcery fantasy, meč a magie či hrdinská fantasy) – patří sem například jeho první sbírka povídek *Půlnoční jezdec* (SAGA, 1996). Medek bývá někdy označován za pokračovatele Roberta E. Howarda, a to díky svým vyprávěním o neporazitelném bojovníku Conanovi, jehož příběhy vyprávěl již ve čtyřech knihách: *Conan – Studna ghůlů* (United Fans, 1997), *Conan a velká hra* (Klub J. Vernea, 2000),

Conan a meče zrady (Klub J. Vernea, 2003) a *Conan a Tarantijský tygr* (Klub Julese Vernea, 2005).

Leonard Medek se nevěnuje ale jen Conanovým příběhům. Napsal i dvoudílný román na motivy Julea Vernea – první díl *Runeround* (Klub Julese Vernea, 1999) a druhý díl *Archimagos* (Klub Julese Vernea, 2000). Jako samostatné romány mu dále vyšli: *Dobrodruh* (Straky na vrbě, 2004), *Stín modrého býka* (Společně s Františkou Vrbenskou, Straky na vrbě, 2005) a *Stříbrný šíp* (Wales, 2005).

Jako spousta dalších autorů fantasy literatury i Medek se věnuje povídkové tvorbě vydávané časopisecky, ale i knižně či v antologiích. Jeho povídky vyšly ve známých fantasy a sci-fi časopisech jako je *Ikarie*, *Dech draka*, *Fantázia* nebo *Pevnost*. Z velkého množství materiálu můžeme jmenovat například: *Kde nezní zvony* (poprvé jako *Hlas zvonů*, *Pevnost* 5/2002), *Krev jeho krve* (Conan v bludišti zrcadel, Straky na vrbě, 2001) *Pierrův útěk* (v knize *Proměna - Bohemiacon* 2001, NAZCA), *Šero* (antologie 2003: *Česká fantasy*, Mladá fronta, 2003), *Dům Hada* (v knize 2005: *Česká fantasy*, Mladá fronta, 2005), *A mezi své tupohlavé...* (v knize *Kostky jsou vrženy*, Straky na vrbě, 2005) a *Pátý věk* (*Pevnost*, 2007).

V oblasti poezie vydal autor jednu sbírku svých veršovanék s názvem *Rýmy & nádech* (Straky na vrbě, 2003).

Jako zástupkyně žen-autorek začala své dílo v druhé polovině devadesátých let publikovat i Jana Rečková. Se svojí tvorbou začala v pozdějším věku, třiceti tří let, ovšem to neubírá na kvalitě ani kvantitě jejích děl. Současným povoláním autorky je lékařství, přesněji neurologie. I tato autorka používá pseudonymy, nalézt ji můžeme pod jmény Agnes & Bluebear nebo Joanna Raily. Jako autorka stojí na pomezí mezi fantasy, sci-fi a hororem. Její dílo bylo oceněno mnoha cenami, např. Cenou Karla Čapka či Ikaros.

Autorka vydala velmi rozsáhlé povídkové dílo, proto budeme jmenovat jen některé příklady. Jsou jimi například: *Temno kolem hlavy* (sborník *MLOK: Sběrka vítězných prací* ceny Karla Čapka za rok 1994), *Upíři z Lemmar Gori* (*Ikarie*, 1/1995), *Pomalá kletba* (*Ikarie*, 5/1996), *Nemůžu tě naučit létat* (*Zbraně Avalonu*, 11/1996), *Z Olympu přicházeli andělé* (*Ikarie*, 8/1997), *Upíři platí polovic* (*Nemesis*, 2/1997), *Kontaminace* (sborník *Cizinec* 98, vyd. SFK Ústí nad Labem), *Krvavá dysfunkce* (*Ikarie*, 8/1999), *Klece našich duší* (sborník *Mlok* 2002), *Začarované skály* (*Pevnost*, 6/2003), *Konec sezóny v Ponorce* (sborník *Orbitální šerloci*, 2006), *Hrátky s pamětí* (sborník *Sorry*,

vole, error, 2007), *Bílá nemoc 21* (Ikarie, 10/2008) nebo *Sedm a více mil* (Ikarie, 3/2009).

Autorka vydala i dvě novely v rámci edice Pevnost: *Hadí král za nic nemůže* (Edice Pevnost, 2006) a *Pachatelé zvláštních činů* (Edice Pevnost, 2009).

Svou románovou tvorbu začala knihou *Svět nezrozených drahokamů* (1996), pokračovala pak mnoha dalšími romány jako jsou *Král je malý* (nakl. Netopejr, 2000), *Pečeti Černé pevniny* (Straky na vrbě, 2001), *Knihy prokletých* (Straky na vrbě, 2003), *24 a 1/2 hodiny denně* (Poutník, 2004), *Dřímota* (Tartaros, 2008), *Údolí žalozpěvu* (Trifid, 2008), *Zapomenutí* (Mladá fronta, 2008) a jako poslední zatím vyšel román *Dračí mor* (Straky na vrbě, 2011).

Dalšími velmi známými autory jsou Jiří W. Procházka (George P. Walker), František Novotný (Frank N. Skupper), Veronika Válková (Adam Andres, Wetemaa, 1992) a spousta dalších.

V současné době zažívají velký boom nejen fantasy knihy, ale i hry, jak deskové tak i počítačové. U českých autorů je velkým problémem jejich nepřekládání do jiných jazyků a další nešíření do zahraničí. Je to dáno především úrovní uměleckosti děl, jež dosahuje pouze průměrnosti. Ale i přesto se většina autorů snaží tuto hranici přejít, ovšem na české půdě se nedaří, tak jako třeba v Polsku – například polský autor Sapkowski a jeho *Zaklínač*, který je přeložen do několika jazyků.

V současné době se pozice fantasy literatury na české literární scéně upevňuje a získává také velkou popularitu. Je to snad dáno celosvětovým trendem příklonu k fantasy, jehož popularita vzrostla především díky zfilmování Tolkienova *Pána prstenů*, tak i vydáním série o Harrym Potterovi J. K. Rowlingové. V letech 2000-2005 se náklady na vydávání fantasy literatury prudce zvyšují. Vycházejí knihy mladých autorů, jež možná staví novou generaci spisovatelů fantastiky. O autorech této doby se podrobněji budu zmiňovat v další části této práce.

3. Současná česká fantasy literatura

3.1 Kritéria pro vybrané autory

V současné české fantasy literatuře nebo lépe řečeno české fantastice nelze přesně určit hranice mezi žánrem fantasy a science fiction. Mezi oběma žánry vede jen tenká linie, která v některých případech úplně mizí. V samotných žánrech vznikají subžánry, které sami tuto linii popírají, vymezují se na pomezí mezi fantasy a sci-fi literaturou. Rozdělit

tedy autory jen na ty, kteří se zabývají výhradně fantasy, není jednoduché. Pro vybrané autory jsem zvolila určitá kritéria, která musela jejich díla splňovat.

První věcí, ze které jsem vycházela, byl věk autora a především spadá-li jeho tvorba do doby vydání po roce 2000. V současné době stále vycházejí kvalitní díla autorů, jejichž spisovatelská dráha začala již před revolucí. Tato díla jsem ovšem nemohla do této práce zařadit. Sice patří do současné české fantasy, ovšem já jsem chtěla tuto práci spíše směřovat na autory, kteří začali vydávat až po roce 2000, tedy na ty nejmladší, kteří budou tvořit budoucí směřování české fantasy literatury.

Druhým kritériem bylo, zda daný autor vydal své dílo knižně či pouze časopisecky. V této práci se objeví pouze autoři s dílem vydaným knižně. Pokud bych zahrnovala i časopisecké příspěvky či příspěvky na internetu, stala by se tato práce velmi nepřehlednou, vyhledávání velmi složitým a počet autorů by byl značný. Kdybych nezavedla toto kritérium, mohl by se dostat do této práce i autor, který napsal jedinou povídku na internet či do časopisu a dále se již neangažoval, tedy netvořil současné fantasy a je zde předpoklad, že nebude tvořit ani budoucí tvář fantasy literatury v Čechách.

Velkým problémem se stalo i to, že se v mém seznamu objevila i jména z řad velmi mladé generace, jež sami ještě nemají ujasněno, kterému žánru se do budoucna budou věnovat. Tito nejmladší autoři, i vzhledem ke svému věku, se zabývají spíše literaturou pro děti či pro mládež, tedy pro své vrstevníky. Myslím ovšem, že tvoří budoucí generaci a budou to právě oni, kdo bude udávat směr fantasy literatury v blízké době. Proto jsem jim v této práci vyčlenila samostatnou kategorii.

3.2 Zdroje informací o autorech

Velmi zásadním zdrojem informací pro tuto práci byla databáze knih fantasy a sci-fi Legie. Databáze je velmi obsáhlá a objevují se zde i ti nejmladší autoři, kteří vydali alespoň jednu povídku. Díla autorů jsou zde rozdělena i podle žánrů, což mi napomohlo k lepší orientaci.

Dalším ze zdrojů byly i osobní webové stránky autorů, které napomohly více autory poznat a pochopit záměry jejich děl.

Samozřejmě, že je v této práci čerpáno nejvíce informací z internetu, a to především ze stránek výhradně věnujících se fantasy, sci-fi a hororu (např. sarden.cz, fantasyplanet.cz, neviditelnypes.cz a mnoha dalších).

Velkým zdrojem informací se staly i odborné časopisy věnující se fantasy, sci-fi a hororové literatuře. Jedná se především o již zaniklou Ikarii, Pevnost, Dech draka a BX-1 (nástupce Ikarie).

3.3 Jednotliví autoři a jejich díla v současné české fantasy

3.3.1 Martin „Darion“ Antonín

Martin „Darion“ Antonín se narodil 14. listopadu 1978 v Praze. Vystudoval politologii a diplomacii. Už jako žák základní školy psal svá první díla z druhé strany sešitů. Již okolo dvaceti let napsal svůj první román, který byl ale nakladateli odmítnut a bylo mu doporučeno, aby začal psát povídky. Antonín se tedy vrhl na povídkovou tvorbu, která mu později začala vycházet časopisecky a v různých antologiích (např. *Návrat do Lórien*, *Fantázia* 4/2001, *Prchající helma*, povídka v antologii *Sborník Fantasy a Sci-fi povídek k Parkonu - Kočas* 2002, *Straky na vrbě*, Praha 2002, *Těžký život sférozpytce*, antologii *Kostky jsou vrženy*, *Straky na vrbě*, Praha 2005 aj.). Ještě před vydáním svého prvního fantasy románu spolupracoval se Soňou Thomovou a Betou Dobrovskou na populárně naučné knize o pražských domovních znameních (*101 nejkrásnějších domovních znamení Prahy*, Praha 2001).

Jako autor fantasy literatury vyniká především svojí originalitou, nápaditostí a smyslem pro humor. Jeho knihy jsou velmi čtivé, na čemž má velkou zásluhu jeho smysl pro ironii a sarkasmus. V roce 2004 vychází autorovi jeho první román s názvem *Křivé ostří* (*Straky na vrbě*, 2004), na který v roce 2008 navazuje román *Zelená* (*Straky na vrbě*, 2008). Oba tyto romány jsou zástupci klasické fantasy literatury.

Za jeho zatím největší dílo se považuje prozatím dvoudílná *Deamonica* (*Hovězí v žaludku 1 – Pekelný nářez*, *Straky na vrbě*, Praha 2010; *Hovězí v žaludku 2 – Andělské rakvičky*, *Straky na vrbě*, Praha 2011), jejíž ústředním motivem je velmi oblíbená bitva mezi Nebem a Peklem. Tento motiv je zde ovšem velmi netradičně pojatý (což je pro Antonína velmi typické). V knize je větší prostor věnován světu Pekla, které je zde velmi hierarchizované a jak to v takových světech chodí, objevuje se zde touha po moci, intriky a spousta zákeřností.

Hlavní postava je zde zobrazena jako sukuba, nespokojená démonka, do které se ovšem vtělil nemotorný anděl a s sebou vzal i lidského smrtelníka. Tato hlavní postava je vyslána Nebem na misi, jejíž hlavní poslání zde není nějak výrazně motivováno, což je jeden z mála záporných okamžiků, které autorovi kritika přiřkla. Postavy sami o sobě jsou zde jen velmi málo prokreslené a autor při jejich popisu nejde příliš do hloubky.

Do Deamonici přechází i motivy ze dvou předešlých románů, a to především motiv schizofrenní, vstoupení cizí mysli do něčího vědomí. Podle autora se jedná především o silný prvek sebereflexe.

Některým knihám autora je také vyčítáno, že pro něj tak typický humor a nadsázka se s příchodem vrcholu vyprávění vytrácejí. Autor ovšem oponuje: „*Já vím, že hodně čtenářů si po přečtení té anotace nejspíš představuje humornou bláznivinu, ale můj styl psaní je spíš o střídání humoru a vážna. Občas vtipkování, občas krutá realita. Už několik recenzí zmínilo, že „ke konci knihy humor pokulhává“ – no ano, je ho tam méně, protože tam ani nepatří. Když někdo bojuje o život, sranda jde stranou. Jo, a to, že v knize se sukubou na obálce je i nějaká ta erotika, by také nemuselo tolik lidí překvapovat...“.*⁵ Martin D. Antonín zaznamenal velký úspěch nejen u čtenářů ale i u kritiky.

3.3.2 Jiří Mazurek

Jiří Mazurek se narodil v roce 1974 v Českém Těšíně. Vystudoval MFF UK Praha a v současné době se žije jako gymnaziální učitel v Orlové (aprobace matematika – fyzika). Při svém zaměstnání ovšem přispívá české fantasy literatuře velkým množstvím povídek a románů a řadí se tak k „nové“ generaci českých fantasy autorů (objevují se u něj ale i díla v žánru sci-fi).

Jeho tvorba je tvořena především povídkami vydávanými v časopisech (např. *Živé barvy* (3/2006), *Dopis* (5/2006), *Bělavec* (6/2006), *Sledujte naši holovizi* (10/2006), *Mrakodrap* (5/2007), *Marteliféra* (7/2007), *Coaldový důl* (8/2007), *Rekordní sestup* (11/2007), *Případ ztracené psonožky* (2/2008) a *Slabikář* (7/2008) vše Ikarie). V časopise Pevnost vydal povídky *Oči Mag'rebu* (9/2007) a *Vyzvědač* (9/2008). V edici Pevnost vydal také povídku, jež nese název *Legenda o Rennardovi* (edice Pevnost, svazek 44). Na tuto povídku navazuje román *Legenda o Garonně*, za který získal významnou Cenu Karla Čapka. V obou případech se jedná o fantasy s rytířskou tematikou. Legenda o Rennardovi není ještě vrcholným dílem autora, ovšem již v ní je vidět, že Mazurek je velmi slibným spisovatelem jak žánru fantasy tak i sci-fi. Je zde velmi zřejmá Mazurkova vynikající vyprávěcí schopnost, která ovšem sama o sobě nestačí pro napsání kvalitní knihy. Příběh jako takový je velmi etapovitý a jeho plynutí

⁵ LINC, Míla. Rozhovor s Martinem D. Antonínem. In *fantasyplanet.cz* [online]. 28.8.2010 [cit. 19.3.2012]. Dostupné z: <http://www.fantasyplanet.cz/clanek/rozhovor-s-martinem-d-antoninem>

je jakoby do prázdna. Velkým plusem této povídky je motiv snů hlavního hrdiny, které ožívují příběh.

Pro autora se stává typickým jednoduchý příběh, který je ovšem zasazen do velmi promyšleného a systematického prostředí. To se projevuje i v jeho postkatakastrofickém románu *Želest* (2007, Straky na vrbě), kde Mazurek vytvořil vlastní systém přírody se svou vlastní faunou a flórou, jež je pokryta kovy. V *Želesti* nechybí humor ani napětí, je již na vyšší úrovni než předchozí romány, ovšem i zde se objevují drobné chyby jako například nepromyšlené detaily (působení silného magnetické pole se nijak neprojevuje).

Mazurkovi postavy bývají většinou velmi charakterově specifické a podle toho také logicky jednají. Objevuje se většinou i záporná postava, která se snaží hrdinovi jeho plány překazit.

Mezi další romány Jiřího Mazurky patří *Druhé stvoření* (2010) s apokalyptickou tematikou.

V roce 2011 vydal autor v edici *Pevnost* další knihu, která nese název *Město čarodějů* (2011, Epoque), ve které se vrátil opět do žánru fantasy, a to s tematikou čaroděje, který bojuje proti přesile protivníků na život a na smrt.

3.3.3 Petra Neomillnerová

Petra Neomillnerová se narodila 17. ledna 1970 v Praze. Po základní škole vystudovala Střeni knihovnickou školu a po maturitě se živila jako knihovnice Státní lékařské knihovny. Po revoluci pracovala v oblasti užité grafiky v ateliéru akademického grafika Karla Míška. K prozaické tvorbě se dostala okolo třicátého roku života, kdy se začala věnovat žánru fantasy. Později se také stala recenzentkou literatury. Její postup v oblíbenosti českého fantasy publika byl velmi rychlý – během čtyř let se stala jednou z hlavních autorek tohoto žánru u nás.

Neomillnerová nepíše jen knihy, ale přispívá i do časopisů (*Pevnost*), na různé fantasy weby (zaniklý *bds.m.cz* – zde byla šéfredaktorkou) a také spolupracuje s Městským divadlem v Ústí nad Labem.

Petra Neomillnerová se v české fantasy literatuře vyděluje do osobitého pojetí fantasy, které se nazývá „dirty“ fantasy. Tento subžánr se vyznačuje především velmi realistickým popisem a velmi drsným popisem nejen postav, ale i prostředí a především chování. Neomillnerová se nebrání tématům a popisům sexu, alkoholu, drog a násilí. I

proto tato tvorba byla dříve odmítána a považována za pokleslou. Autorka se nebojí vyvolávat emoce, snaží se vyvolat kladné i záporné ohlasy.

Její díla se odehrávají v současnosti, vyprávění probíhá v přítomném čase a vyprávěčem bývá jediná ústřední postava, která vypráví svůj příběh bez příkras.

Hlavní postavou v jejích příbězích jsou především silné, emancipované ženy, které se nedají zkrátit muži a žijí si svůj vlastní život. Postavy mají zvláštní nadání, ať už se jedná o asi nejznámější upírku Tinu Salo, zaklínačku Lotu či čarodějkou Moire. Ženy zde nejsou za chudinky, které se sesypou s prvními problémy – problémy řeší po svém a vždy je překonají i přes všechny nesnáze, které to přináší. Autorka ve svých postavách ukazuje kouzlo neodolatelnosti, vystavuje živočišnou přitažlivost, sexualitu, pohrdání všemi předpisy a normami, ale především ukazuje hrdinky, které se nebojí být sami sebou a za svými názory si stát. Na druhou stranu je zde i mužský aspekt, ale ve velmi podrobené roli. Muži zde vědí, že pokud chtějí být s těmito nezávislými ženami, musejí toho hodně obětovat a některých věcí se vzdát. V tomto je Petra Neomillnerová velmi inovativní. Její odlišný postoj jí ovšem přináší nebývalý úspěch.

Autorka nepíše jen románovou tvorbu, ale také povídky, které uveřejňuje především v časopise Pevnost (Ta, kterou smějí sedlat jen bohové... (Pevnost 4/2002), Stříbro je, když... (Puto argan) (Pevnost 3/2005), Vlastní krev (Pevnost 9/2005), Capricorn 70 (Punk Fiction, Mladá fronta 2004), Všude je voda (Pod kočičími hlavami, Trifid 2007), Kdo visí, ten se neutopí (Pevnost 12/2010)). Zabývá se také populárně naučnou literaturou o magii. V této tématice jí vyšly knihy jako *Magické kameny* (Triton, 2006), *Milostná magie* (Triton, 2007), *Runová magie* (Triton, 2007), *Magický herbář* (Epocha, 2011), *Magie lásky* (Epocha, 2011).

3.3.4 Michaela Burdová

Michaela Burdová se narodila 8. září 1989 v Sestrouni u Příbrami. Vystudovala střední ekonomickou školu a s psaním fantasy literatury začala již v patnácti letech. Někdy používá i pseudonym Nelien. Získala a byla nominována již i na některá významná ocenění – např. na Zlatou knihu a získala 3. místo v ceně dětí ankety SUK za rok 2009 za knihu *Záchrana Lilandgarie*.

Mezi její první literární úspěchy patří povídka inspirovaná sérií o Harrym Potterovi s názvem *Stín nenávisti*, o které říká: „oslnil mě svět Harryho Pottera, tedy především

*doba jeho rodičů, kdy ještě chodili do Bradavic.*⁶ Tato povídka přitáhla na její blog mnoho jejích čtenářů. V tuto dobu již měla rozjednané vydání své prvotiny – první díl *Poselství jednorožců: Strážci dobra* (Fragment 2008). Ovšem z důvodů úprav a dopisování se vydání zdrželo a první díl tak vyšel ve stejnou dobu jako druhý – *Poselství jednorožců: Zrádné hory Dragor* (Fragment 2008). Tato série se dočkala i pokračování a to závěrečný díl *Poselství jednorožců: Záchrana Lilandgarie* (Fragment 2009). Tato série ji přinesla nejen úspěch, ale i první kritiku. Autorka se zde inspirovala především největšími velikány světové fantasy – Tolkienem a také Lewisem. Jí vytvořený svět je považován za mix Středozeemě a Narnie, ovšem obohacený o vlastní prvky jako je historie, popisy a objevují se i její vlastní postavy.

Jako postavy se zde objevují elfové, draci, lidé a čarodějové. Prvkem, který se zde často používá je magie – ovšem jinak než ji známe. Magií je zde obdařena například královna, již se s ní narodila a její schopnosti jsou závislé na životní energii.

Mezi její další díla patří zatím čtyřdílná série *Křišťály noci (Zrada temného elfa*, Fragment 2010, *Hněv Pána ohně*, Fragment 2011, *Věž zkázy*, Fragment 2011, *Minotaurus*, Fragment 2012). I u tohoto díla se objevují nápadně podobné prvky například s Harrym Potterem či s populárním Stmíváním.

Velmi dobře dokáže autorka vést dějovou linii, a to nejen jednu. Linie se navzájem proplétají a ona z nich umí bravurně vybruslit. Je to dáno i jejím velkým slohovým nadáním a citem pro tvorbu. Slabší chvíle se vyskytují ve veršovaných částech, které knihu dotvářejí. I přesto je děj rychlý, nezastavuje a objevují se i vtipné pasáže.

V *Křišťálech noci* pracuje také autorka více s napětím a především se kniha zdá temnější než předchozí tvorba.

Co se týče postav, u Burdové se objevují silné postavy, které procházejí nástrahami. Například v *Křišťálech* je jako hlavní postava žena, již král vyvraždil rodinu, ale ona se nevzdává, vydává se odvážně na cestu za pomstou a za záchranou světa. Doprovod jí dělá elf, jenž se nám zpočátku jeví jako chladná, necitlivá postava. Ovšem později se projeví jeho skryté já, starostlivé a obětavé.

⁶ POLGARA. Exkluzivní rozhovor s Michaelou "Nelien" Burdovou. In <http://spisovatele.blog.cz> [online]. 30.1.2012 [cit.7.3.2012]. Dostupné z: <http://spisovatele.blog.cz/1201/exkluzivni-rozhovor-s-michaelou-nelien-burdovou>

Autorka již na svých stránkách zveřejnila, že připravuje další sérii, jež nese pracovní název *Cesta k bohyni elfů*. Mimo tato knižní vydání jejích prací uveřejňuje na svém blogu velké množství povídek s fantasy tematikou, čímž si získává čím dál více čtenářů.

Věkově by mohla Michela Burdová patřit k autorům pro děti, ovšem její tvorba je již v mladém věku určena široké čtenářské obci.

3.3.5 Jan Pohunek

Jan Pohunek se narodil 3. května 1980 v Praze. Absolvoval Gymnázium Jana Nerudy v Praze a po něm se rozhodl pro studium na Západočeské univerzitě – obor Archeologie, a také vystudoval Etnologii na Univerzitě Karlově v Praze. V současnosti pracuje jako zaměstnanec Regionálního muzea v Jílovém u Prahy a při práci si dodělává postgraduální vzdělání v oblasti etnologie. Můžeme ho najít i pod pseudonymem Přebal.

Jan Pohunek nepůsobí pouze jako spisovatel a etnolog, ale zabývá si i ilustrací. Jeho ilustrace se objevili v knihách autorky Olgy Suchomelové.

Jeho fantastická tvorba začala uveřejněním jeho první povídky v souboru *Ježíšku, já chci plamenomet 6: To NEJ* z roku 2005. Tato povídka nese název *Valčíček krve a popela*.

Prvním knižně vydaným románem byl jeho román *Polomené ledy* (2008, Straky na vrbě), který stojí na pomezí mezi fantasy a science fiction. V tomto díle je patrná inspirace zájmem autora o pověsti a báje, protože příběh je jakoby podkreslen mýtem o bájně Atlantidě. V knize se objevuje souhra technologických prvků s prvky z minulosti (například technicky vyspělé zbraně a meče). Hlavní postavy jsou vykresleny tak dobře, že nám může připadat, že jakoby ožívají, k čemuž přispívá i jejich velmi květnatá mluva. Autor svoji knižní prvotinu specifikoval v rozhovoru pro *Sarden* takto: „*Polomené světy jsou vážnější kniha, do které se promítly různé nápady a otázky, které se mi v době psaní honily hlavou – týkaly se třeba podstaty lidského myšlení, paralelních světů nebo fungování bohů.*“⁷

V jiném duchu se již nese autorův druhý román *Temní ilumináti* (2010, Straky na vrbě). Jedná se o jiný žánr než u prvního románu, stále se nacházíme v oblasti fantasy, jen v jejím subžánru humorné fantasy. A není to zrovna jemný humor. Nalézt zde můžeme až cynické, kruté podání humoru s prvky sadismu. Boris Hokr na webových stránkách

⁷ VAŘÁK, Petr. INTERVIEW: Rozhovor s Janem Pohunkem. In *sarden.cz* [online]. 16:9:2010 [cit.20.3.2012]. Dostupné z: <http://sarden.cz/interview-rozhovor-s-janem-pohunkem>

Daemon.cz píše ve své recenzi o této knize takto: „*Fóru proto, že Pohunek nepodává lehké vtípky a jemnou ironii, ale jede v agresivním stylu dobře známém čtenářům Crwe či Red Meatu. Vždy to sice neustojí, ale většina hlušiny je hned na začátku, což překonáte a pak začnete počítat plusy*“⁸

V Temných iluminátech se propojuje několik dějových linek, ve kterých je možné se lehce ztratit, v orientaci také nepomáhá množství pojmů a formulací pocházejících z mytologie, historie a nacistického okultismu. V knize se také objevuje několik překvapivých zvrátů, které děj ožívují a postrkují dopředu.

Samotný autorův styl je velmi čtivý, jeho příběhy mají určitý spád. Nelze mu upřít silný smysl pro detail a jeho pojetí fantasmie je jak řekl v rozhovoru pro Sarden: „...*dost šílené*“.⁹

Motivy na postavy čerpá Pohunek ze svého reálného okolí, při čemž postavy procházejí změnami, které je přizpůsobí jejich roli v příběhu.

Kromě knih píše ještě kratší beletristická díla, jež zveřejňuje na svých osobních webových stránkách.

Jan Pohunek vytvořil dvě díla, ovšem každé z trochu jiného žánru. Tento autor projevuje velmi přirozený cit pro fantasy literaturu a myslím, že od něj můžeme očekávat další překvapení v podobě zpracování neobvyklých subžánrů fantasy literatury.

3.3.6 Anna Šochová

Jméno Anna Šochová je pouze pseudonym, autorka se jmenuje vlastním jménem Hana Mudrová a narodila se 1. června 1959 v Teplicích. Vystudovala střední zdravotnickou školu. V současnosti pracuje jako sociální pracovníce v domově pro seniory a studuje vyšší odbornou školu.

Aktivní v autorské činnosti je již od roku 1997, kdy jí začalo vycházet velké množství drobných povídek v Ikarii, Dechu draka a také v různých sbornících (*Prozření*, Ikarie 1999/02; *A Bůh to vidí*, vyšlo ve sborníku Mlok 2007: Sbírká vítězných prací Ceny Karla Čapka za rok 2007; *Hodina Kassandry*, pevnost 2004/08; *O Popelce*, vyšlo v knize Roboti a lidi; *Zeóla*, Mlok 2006: Sbírká vítězných prací Ceny Karla Čapka za rok 2006; *Starý příběh*, Drakobijci 3 aj.).

⁸ HOKR, Boris. Boris Hokr - Temní ilumináti. In *daemon.cz* [online]. 11. 2010 [cit. 20.3.2012]. Dostupné z: <http://www.daemon.cz/recenze/detail/1456>

⁹ VAŘÁK, Petr. INTERVIEW: Rozhovor s Janem Pohunkem. In *sarden.cz* [online]. 16.9.2010 [cit. 20.3.2012]. Dostupné z: <http://sarden.cz/interview-rozhovor-s-janem-pohunkem>

Uspěla také v soutěži o Cenu Karla Čapka a to v letech 2003 (*Záskok*), 2004 (*Výměna*) a v roce 2006 (*Zeóla*). Kromě prózy píše i poezii, ovšem žádná sbírka básní jí zatím nevyšla. Jako mnoho dalších autorů české fantasy a science fiction uveřejňuje svá drobná dílka na svých webových stránkách.

Mezi její hlavní díla se řadí román *Ochránce rodu* (2008, Epoque), který stojí na pomezí mezi fantasy literaturou a science fiction, ovšem ani jeden z žánrů zde nepřevládá. Jedná se o příběh, kdy se hlavní hrdina musí vydat na dalekou Cestu, po níž bude následovat jeho jmenování vůdcem a ochráncem rodu. Tuto Cestu plnou nástrah nevykoná sám, ale má doprovod. Důležité je také zmínit, že svět, ve kterém se příběh odehrává, je velmi krutý a nemilosrdný k lidskému životu. Pro autorku je typické, že vytváří světy, jež jsou výjimečné především svou atmosférou a není tomu jinak ani u *Ochránce rodu*.

Druhým významným dílem jsou *Vládci močálu* (2010, Epoque). I u této knihy vznikl velmi výjimečný svět se svým vlastním kouzlem. Existuje zde království předělené močalem na dvě části. To nejzajímavější ovšem je, že se nám tento svět jeví jako zcela vymyšlený a existující mimo realitu. Autorka ale občas zmiňuje návaznost na Evropu či se objevují zmínky o Číně, což burcuje čtenářovu fantasií a nutí ho přemýšlet, zda svět opravdu neleží někde v blízkosti a v realitě.

V této knize se Šochová hodně soustředí na postavy a především na prokreslení jejich vztahů. Ve výběru postav ovšem nebyla originální. Důležitou roli také hrají intriky a pochmurná atmosféra prolínající celým příběhem.

Knihy je plná potyček a řešení vztahových souvislostí, které ztěžují její četbu. Zdůrazňuje také zvláštní zakončení příběhu, zhruba ve třech čtvrtinách knihy. Vše zde dobře dopadá a postavy se projevují jako vyloženě kladné. Poslední část knihy se odehrává o patnáct let později a projevuje se zde spíše opačná stránka postav, objevuje se zlo a dochází i k úmrtím. Druhá část knihy je jakoby pokračováním a zlepšuje tak jinak celkem předvídatelný konec knihy.

Její nejnovějším dílem je *Rozpusť vlasy, otevři bránu* (2011, Ikar). Odehrává se na rozdíl od předchozích románů v blízké minulosti (před rokem 2000). Jedná se o příběh tří hlavních ženských postav s magickými schopnostmi, z nichž jedna vyniká a dostává v knize největší prostor. Knihy je zahlcena slangovými výrazy, které jí přinášejí spíše nepřehlednost. Jako negativní se projevuje i velké množství vedlejších postav s velmi podobnými jmény.

Na serveru neviditelnypes.cz autorku hodnotí takto: „...již zkušenou autorkou a vedle péče o své hrdiny stíhá i jiné složky příběhu“¹⁰ Její kvality neopomíná ani další z recenzí na serveru neviditelnypes.cz: „Anna Šochová není na poli fantastiky žádný nováček, jeden vydaný román, desítky povídek a tři vítězství v soutěži Cena Karla Čapka už přeci jen něco znamenají.“¹¹

3.3.7 Jakub „Drak“ Kočí

Jakub Kočí přezdívaný Drak se narodil 3. dubna 1977 v Praze. Vystudoval střední školu zaměřenou na strojní mechaniku a ve studiu pokračoval i na Českém vysokém učení technickém. Vzdělání humanitního zaměření získal již v lidové škole umění a dále také na Konzervatoři Jaroslava Ježka. Pracoval jako obchodní zástupce, editor her a v současnosti jako novinář. Je také členem a organizátorem Společnosti přátel díla J. R. R. Tolkiena.

Autor je velmi nadaný nejen jako spisovatel, ale pohybuje se i v oblasti malířství a ilustrace. Jeho ilustrace se objevují nejen na tematických výstavách, ale i na obálkách fantasy časopisů jako byla Ikarie, Pevnost a mnoho dalších a také doplňují tvorbu ostatních autorů, např. kniha Jana Dobiáše *Po dračím ohni* (Straky na vrbě 2006). Věnuje se i dramatické tvorbě a jako žurnalista přispívá do fantasy časopisů, na webech Zena-in a také píše fejetony a komentáře v Pražském deníku. Nesmíme opomenout ani jeho hudební práci, do níž se řadí tvorba textů pro mnoho undergroundových skupin.

Kočí se věnuje nejen prozaické tvorbě, ale i poezii. Jeho první vydanou sbírkou básní byla sbírka *A jiné básně* (2000, Straky na vrbě). Druhou samostatnou sbírkou se staly tzv. *Odpadní básně Vajgly* (2009, Straky na vrbě). Další ukázky jeho poezie můžeme nalézt ve sbornících *Almanach 2003* (sbírka prací studentů Konzervatoře Jaroslava Ježka za rok 2003) a *Stělesnost* (2006, Straky na vrbě). Jeho poetická tvorba z let 1997-1998 vyšla i na CD pod názvem *Fragme Ty*.

Prvním autorovým úspěchem na poli fantasy literatury bylo vydání románu *Vítr v píniích* (Straky na vrbě, 2009), jež napsal společně s Františkou Vrbenskou a za něj společně dostali ocenění Nejlepší původní kniha roku 2009 od Akademie Science

¹⁰ VAŘÁK, Petr. RECENZE: Anna Šochová, Vládci močálu. <http://neviditelnypes.lidovky.cz> [online]. 8.3.2010 [cit.30.3.2012]. Dostupné z : http://neviditelnypes.lidovky.cz/recenze-anna-sochova-vladci-mocalu-d5b-/p_sci-fi.asp?c=A100228_203055_p_sci-fi_sma

¹¹ PAVLIČ, Michal, VAŘÁK, Petr, STRUČOVSKÝ, Martin. LITERATURA: Československá knižní kuchyně 1/2010. In <http://neviditelnypes.lidovky.cz> [online]. 17.2.2010 [cit.20.3.2012]. Dostupné z: http://neviditelnypes.lidovky.cz/literatura-ceskoslovenska-knizni-kuchyne-1-2010-fox-/p_sci-fi.asp?c=A100216_225407_p_sci-fi_hpe

fiction, fantasy a hororu a také ocenění v soutěži Aeronutilus. Kniha staví na motivu putování, ovšem pojetém jiným způsobem než u ostatních fantasy příběhů. Především hrdinové se nevydávají zachránit svět – svou pouť začínají po válce, kdy chtějí nastolit blahobyť. Kniha je postavena především na postavách, jimiž nejsou žádní kouzelní tvorové, ale lidé s běžnými lidskými problémy. To z nich dělá snadno uvěřitelné postavy.

Velmi zajímavé je i pojetí okolního světa. Autoři se nesnaží o detailní popisy světa, ten se zde objevuje pouze v náznacích, z kterých nám postupně vyplývá jistá podobnost s východní Asií. I přes chybějící detaily krajiny má jejich svět atmosféru. Možná je to dáno i jazykem, jímž je kniha napsaná – objevuje se zde velké množství přirovnání, výstižné popisy a objevují se i vhodně použitá hovorová slova.

Základní dějová linka by se mohla zdát v zásadě velmi jednoduchá, ovšem autoři postupně přidávají vedlejší linky, které z příběhu dělají složitější a více zábavné putování.

V další tvorbě se autor zatím zabývá především povídkovou a komiksovou tvorbou. Z povídek uvedeme jako příklad *Povídání o Matlafouskovi* (2000, Thorin, nakladatelství: Společnost přátel díla J. R. R. Tolkiena), *Mahalova sekera* (2000, Thorin, nakladatelství: Společnost přátel díla J. R. R. Tolkiena), *Stočené konečky I.* (2001, v souboru *Drakobijci, Straky na vrbě*), *Jablečné víno* (2002, knize *Sborník fantasy a sci-fi povídek, Straky na vrbě*), *Zámecká paní* (10/2005, Pevnost), *Kříž v úvalu* (8/2006, Pevnost), *Vlci* (1/2009, Pevnost), *Kočí Jakub* (2010, v antologii *Legenda: Draci, Straky na vrbě*), *Rudovous: Vábení dračího srdce* (2011, v antologii *Tři kruté příběhy, Epoque*) aj.

3.3.8 Blanka Jirušková

O Blance Jiruškové se mi nepovedlo nalézt bližší informace, ovšem její knihy se staly velmi populárními.

Její první vydanou povídkou byly *Nebezpečné hry hvězd*, jež se objevily v *Drakobijcích 5* (Straky na vrbě, 2003). Úspěšně pokračovala povídkou *Hra o purpurová křídla* v *Drakobijcích 7* (Straky na vrbě, 2005), *Nástroj* v *Drakobijcích 8* a *Sít mořského hada* v *Drakobijcích 9*. Všechny tyto povídky jsou doprovodnými příběhy její trilogie *Kočičí noci* (*Kočičí noci I.*, Straky na vrbě, 2009; *Kočičí noci II.: Vědma z lesa*, Straky na vrbě 2009; *Kočičí noci III.: Paní z peřejí*, Straky na vrbě, 2009). Tato trilogie je její prvotinou, ovšem již teď je kritikou dobře přijímána. Jako inspirace autorce sloužila díla

Verna, dumasovsko-févalovské lidové romány a dobrodružná literatura devatenáctého století.

Jedná se o příběh odehrávající se na jednom místě, v jednom městě. Ovšem svět, který zde Jirušková vytvořila, má své kouzlo, i když z něj vidíme jen část. Můžeme zde nalézt prvky připomínající Benátky či Paříž, především devatenáctého století.

Autorčin velký talent pro psaní se projevuje především při popisu a práci s postavami. V celé trilogii je větší množství postav, které vystupují do popředí, aby pak zase mohli ustoupit a neztratit tak na atraktivitě. Celý děj se točí okolo ústřední postavy démona, jež se nám v prvním díle jeví jako vyloženě záporná postava. To se mění především během druhého dílu, kdy jsme zavedeni do jeho hlubšího nitra a zjišťujeme, že ne vše je tak, jak se na začátku zdálo. Ostatní postavy se v prvním díle dají rozdělit na herce a neherce, zprvu se nám můžou herci jevit jako nudní, ale během četby docházíme ke zjištění, že u nich existují dvě diametrálně odlišné polohy: první z nich se projevuje v divadle, kde hrají svou roli a druhá se ukazuje mimo divadlo, v jejich prostém životě. Autorka si s postavami umí vyhrát, umí stvořit postavu jen pro určitý okamžik, aby nám dala jiný náhled na věc a poté ji opět odstranit. Vyskytuje se zde i velké množství bohů, jež by mohlo být ze začátku četby velmi matoucí, ovšem čím se příběh více odvíjí, tím zjišťujeme, že hrdinové jsou svým bohům velmi oddáni, a proto pro nás není těžké se i v této oblasti orientovat.

Po dějové stránce se v knihách objevuje několik dějových linek, které se splétají, ustupují do pozadí, aby se ve vhodné chvíli opět mohly vynořit a přinést příběhu jisté oživení. Objevují se zde motivy intrik, nenávisti, ale i lásky a touhy. K oživení příběhu přispívají i některé akční scény, které čtenáře zaujmou.

Již první díl nám ukazuje, že se jedná o trilogii, poněvadž se v něm vyskytují některé obrazy a příběhy, které by mohly být rozvinuty, mohly mít vliv na rozřešení příběhu, ovšem vyčkává se s nimi do dalších dílů. Druhý díl jeden z kritiků označil jako: *“...pouze překlenovacím mostem sloužícím jen k vyjasnění vztahu mezi Fínkou a Espétranem před nadcházejícími událostmi. Jedná se ovšem o most bohatě zdobený a procházet se po něm je potěšením.”*¹² Ve třetím díle dochází k určitému zdrsnění, přenese nás i mimo městské hradby a dojde i k vyústění celého příběhu. Celé dílo je velmi poetické a často se zde objevují úvahové části prosycené filosofií.

¹² VAŘÁK, Petr. RECENZE: Blanka Jirušková, Kočičí noci 2: Vědma z lesa. In <http://neviditelnypes.lidovky.cz> [online]. 12.10.2009 [cit.20.3.2012]. Dostupné z: http://neviditelnypes.lidovky.cz/recenze-blanka-jiruskova-kocici-noci-2-vedma-z-lesa-fvh-/p_sci-fi.asp?c=A091011_152620_p_sci-fi_hpe

Kritik Míla Linc o autorce napsal ve své recenzi pro server neviditelnypes.cz toto: „*Pokud Blanka Jirušková u psaní vydrží, vyroste z ní velká spisovatelka. Držím jí palec, protože Kočičími nocemi mě navnadila a získala.*“¹³

3.3.9 Filip Příhoda

Filip Příhoda se narodil 26. dubna 1974 v Praze. Jeho studia začala tříletým působením na střední průmyslové škole strojní. Ovšem tento obor nedokončil a přestoupil na odborné učiliště, obor opravář pro stroje a zařízení. Zde absolvoval s vyznamenáním a přihlásil se i na nástavbové studium, jež nedokončil. Po studiích se rekvalifikoval na číšníka a několik let pracoval v oboru. V současné době vykonává dělnickou profesi jako montér garážových vrat a věnuje se literární tvorbě.

Autor sám říká, že svá díla nikdy nepsal pro veřejnost, ovšem když se k jeho literární tvorbě dostal přítel a básník Viki Shock, rozhodl se pro uveřejnění. Jako první mu začaly v časopisech vycházet povídky a kratší literární útvary. Jako jeho debut vyšla novela *Soudci* společně se souborem básní a povídek *Advent noci* v časopise Tvar (15/2000). Poté následovala v témže roce povídka *Schizofrenie víry* uveřejněná na internetovém portále Dobrá adresa (10/2000).

Po svém debutu se autor na několik let odmlčel, další povídky se objevily v časopise Babylon (5-6/2005) a nesly názvy: *Adam B.*, *Starší student*, *Jednorozec*, *Zamčený pokoj*, *Farářova žízeň*. V témže roce také vydal povídku *Nač jsou vlastně hroby?* (Clinamen, 9/2005).

Knižní debutem se stalo vydání knihy *Kruh pro poníka* (Beletris, 2005), se kterým mu výrazně pomohl právě jeho již zmiňovaný přítel Viki Shock. Tato kniha Příhodovi přinesla uznání kritiky. Jedná se o soubor lyricko-epických povídek, ve kterých můžeme nalézt prvky inspirované autory, jako jsou Franz Kafka (*Soudci*), Jiří Wolker (*Iluze*) či Karel Schultz (*Peníz z noclehárny*).¹⁴

Druhou knihou, již v žánru fantasy, je kniha *Osudotepec* (Beletris, 2009). Jedná se o příběh, jehož děj je zasazen do paralelního světa italské Sicílie. V tomto díle se velmi uplatňují prvky, které využil již ve svých předešlých povídkách a novelách. Jsou jimi především archaizující jazyk, osobitá stylistika, smysl pro humor a velmi silná představivost. Příhoda zde vytvořil zvláštní atmosféru velmi rozvětveného příběhu,

¹³ LINC, Míla. RECENZE: Blanka Jirušková, Kočičí noci. . In <http://neviditelnypes.lidovky.cz> [online]. 28.7.2009[cit.20.3.2012]. Dostupné z: http://neviditelnypes.lidovky.cz/recenze-blanka-jiruskova-kocici-noci-dv8-/p_sci-fi.asp?c=A090723_234503_p_sci-fi_hpe

¹⁴ MOTÝL, Petr. Knižní hlídka. In <http://zebry.cz/cmelakasvet.cz> [online]. [cit.23.3.2012]. Dostupné z: <http://zebry.cz/cmelakasvet.cz/index.php?s=filip+p%C5%99%C3%ADhoda>

který není jen o vyprávění, ale objevují se zábavné a originální prvky. Samotná anotace knihy říká toto: „...vytvořil košatý příběh, který je zároveň zábavnou literární hrou a současně i poctou žánru fantasy a lze jej přirovnat k Baudolinovi Umberta Eca či Neexistujícímu rytíři Itala Calvina.“

Filip Příhoda zaznamenal úspěch nejen u čtenářů, ale i samotných kritiků, což je pro autora velmi pozitivní do budoucnosti.

3.3.10 Martin Moudrý

Asi jedním z nejkontroverznějších autorů české fantasy literatury po roce 2000 je Martin Moudrý, vystupující pod pseudonymem Jafff. Mnoho lidí v něm vidí dalšího autora typu Jiřího Kulhánka, a to i díky tomu, že jeho první dílo vydané jako e-book bylo třetí pokračování právě Kulhánkovi knihy *Cesty krve* s podnázvem *Kat*. Sám Martin Moudrý se netají svým obdivem ke Kulhánkovi dílu, v některých rozhovorech ho dokonce nazývá „prvním hybatelem“.

Autor se věnuje především románové tvorbě, ale objevilo se u něj i několik povídek – např. *Cena života* (XB-1 2011/05) či soubor splatter povídek napsaných společně s Markem E. Pochou *A bude hůř* (X-Stream, 2010). Povídky zde uveřejněné mají jednoho společného tématického jmenovatele a tím je umírání.

Martin Moudrý se věnuje především subžánru splatter punk. Pro tento subžánr je typické velké množství násilí a krve, což se objevuje i v díle tohoto autora. Jeho první kniha, *Temné záblesky* (Leonardo, 2006), vydaná již v papírové podobě je toho jasným příkladem. Jedná se sice o sci-fi žánr s postkatastrofickou tematikou, ale objevují se zde i prvky fantasy a především je kniha plná násilí, krve a velmi drsných charakteristik postav a skupin občanů.

Ve své druhé knize *Konec křížů* (Leonardo, 2008) zpracovává motiv války mezi Bohem a Peklem, do něhož je vtažen hlavní hrdina. V tomto díle se autor zabývá katolickou církví a řeší se zde spousta dilemat souvisejících právě s vírou a Bohem. Sám o této problematice mluví takto: „*Mě osobně víra a náboženství celkem fascinují, a tak hrozně rád používám v příbězích dilemata, která právě víra přináší. Na jednu stranu vidím ten pozitivní vliv, kdy víra v Boha činí lidi mravnými, a na straně druhé se mi hnusí to, jak se máme všichni třást před všemocným Bohem, který nás uvrhne do Deváté... chci říct do pekla, když nebudeme přesně dodržovat nesplnitelná pravidla. Samozřejmě, vyvstává tu otázka, jací by lidé byli, kdyby nad nimi nevisela neustále nějaká hrozba, ale to by*

*bylo jednak na delší povídání...*¹⁵ Pokud bychom měli specifikovat blíže autorovy postavy, jedná se většinou o muže, kteří jsou velmi drsní a bezcitní, s ničím nemají žádný problém a morální dilemata neřeší. Ovšem jejich kladnou stránku tvoří především obrovská touha po svobodě a i jistá nespoutanost. Do svých hrdinských příběhů „spadnou“ spíše náhodou, čímž se vymaňují ze svých nudných a ubíjejících životů. Jejich cesty nebývají jednoduché, osud jim do cesty klade překážky, přes které se musejí dostat za každou cenu, poněvadž jediné o co zde jde, je přežít. Brutalita některých scén je velmi vysoká, u hlavního hrdiny nikoho nezajímá, zda je reakce dána tím, jaký hrdina je nebo pouze situací, na kterou musí reagovat. Pravidla morálky se v knihách Moudrého neuznávají, vznikají zde nová pravidla, pravidla dané situace. U hlavních postav je viditelná i velká dávka autobiografie autora – některé z postav se dokonce jmenují stejně jako sám autor.

Zvláštní postavení v příbězích mají ženy. Nejsou zde hlavními postavami, ovšem pro děj se stávají nepostradatelnými, a to z důvodu, že rozpohybovávají děj, postrkují hrdinu do jeho dobrodružství a směřují ho tam, kam autor zamýšlel.

Některé scény v knihách jsou až extrémně brutální a mohou někoho i šokovat. Lidé jsou zde velmi bezcitní a krutí.

Tento styl psaní pokračuje i v další dvoudílné sérii *Devátá sféra* (*Devátá sféra 1*, Leonardo, 2008; *Devátá sféra 2*, Leonardo, 2009). Jedná se o příběh démona s amnézií, který se nechce vrátit do Pekla. Opět se zde objevuje náboženský motiv, brutalita, ale i velmi neotřelý humor a nadhled, jež prezentuje i ve svých dalších knihách jako je například dvoudílná série *Iustus* (*Iustus 1*, Leonardo, 2010; *Iustus 2*, Leonardo, 2010). Objevují se zde opět velmi akční scény, na které ovšem navazují pasáže spíše filosofického rázu, které nejsou moc čtivé. I v předchozích knihách se místy vyskytovaly milostné pasáže, ale v tomto díle je jim vyhrazen (především v druhém díle) větší prostor.

Mezi nejnovější díla Martina Moudrého patří opět dvoudílný akční sci-fi román *Grafomág* (*Grafomág*): *Kamarád do deště*, Leonardo, 2011; *Grafomág 2: Nemoáry*, Leonardo, 2011).

¹⁵ FAJKUS, Martin. Démon na útěku si prostě nemůže užívat tolik sexu, kolik by chtěl!, rozhovor s Martinem Moudrým. In <http://fantasy.cz> [online]. 30.1..2009[cit.30.3.2012]. Dostupné z: <http://fantasy.cz/clanek/demon-na-uteku-si-proste-nemuze-uzivat-tolik-sexu-kolik-by-chtel>

Martin Moudrý je velmi nadaný autor jak fantasy, tak sci-fi románů, ovšem kritika ho přijímá velmi nerada. Jak sám řekl v rozhovoru pro Sarden: "*Jestli se moje psaní začne někdy zamlouvat typickému českému recenzentovi, prchnu v hrůze do lesů.*"¹⁶ Ovšem je zcela jasné, že tento autor má již vytvořenou čtenářskou základnu, pro kterou se stal nástupcem či dokonce velkým konkurentem Jiřího Kulhánka, s kterým bude asi vždy srovnáván.

3.3.11 Miroslava Kvášová

Miroslava Kvášová se narodila 24. 1. 1964 v Praze. Některé zdroje uvádějí její jméno i jako Miroslava Kvašová Vystudovala historii na Palackého univerzitě v Olomouci a v současné době pracuje jako zástupkyně ředitele a vedoucí vědecko-výstavního oddělení Muzea Vysočiny Pelhřimov. Literatuře se věnovala již od útlého věku, ale k vydání jejího díla ji přiměla až návštěva na Tolkienconu. Věnuje se nejen fantasy literatuře, ale vydala i několik odborných publikací zaměřených především na okolí Pelhřimova (např. *Zmizelé Čechy pod Pelhřimovem*,...).

K jejím fantasy dílům patří zatím jediný román s názvem *Devět Mečů slávy* (Straky na vrbě, 2009). Jedná se o klasický fantasy příběh putování družiny. Je zde vidět i inspirace v díle J. R. R. Tolkiena, především v jeho Pánovi prstenů. V jejím světě existují dvě rasy, a to lidé a wazzaři. Už zde je velké podobenství s Tolkienem, především u wazzarů, kteří podobně jako Tolkienovi elfové vykazují určitou nedůvěru k lidské rase. Podobnost pokračuje i v motivu hledaného artefaktu, jež může svého pána udělat vůdcem světa, a proto se jej vydala družina najít a zničit. Ve světě Miroslavy Kvášové existuje i podobná legenda jako v Pánovi prstenů, která vypráví o králi s mocí sjednotit svět a udělat z něj i lepší místo pro život. Jako symbol nároku na trůn a toto dědictví zde slouží meč, opět velmi podobný motiv jako u Tolkiena.

Toto podobenství ovšem nesnižuje úroveň této knihy. Kvášová zde přidává prvky, které příběh ozvláštňují a dávají mu osobitý ráz. Jedná se především o velmi propracovaný a věrohodný svět, jež je rozdělen na jednotlivá území wazzarů, která se liší svým vzhledem. Každé území totiž odráží podobu svého majitele. Svět sám o sobě je velmi barevný a různorodý a prolíná ho rozsáhlá a promyšlená historie spojená s mýty a legendami.

¹⁶ KOCHLICA, Martin. INTERVIEW: Rozhovor s Martinem Moudrým a Markem E. Pochou. In *sarden.cz*[online]. 1.2.2011 [cit. 30.3.2012]. Dostupné z: <http://www.sarden.cz/interview-rozhovor-s-martinem-moudrym-markem-e-pochou>

Jako mínus celé knihy můžeme brát některé postavy, které se jeví jako velmi černobílé, čímž se stávají velmi předvídatelnými. Hlavní pozornost je ale upřena na hlavní postavy a na jejich osudy během strastiplné cesty. Také jazyk knihy se někdy stává silně archaizujícím a strojeným, což četbu nijak neulehčuje.

Autorka dokáže napsat knihu s atmosférou a napínavým dějem. Dále její dílo má rychlý spád, je přímočaré a začleňuje většinu hlavních atributů klasické fantasy literatury.

Prvotina Miroslavy Kvášové zaujala kritiky a velmi se očekávají její další knihy, které ukáží její další směřování na poli české fantasy literatury.

3.3.12 Hana Hanina Veselá

Hana „Hanina“ Veselá se narodila v roce 1983 v Praze. Na internetu vystupuje také pod pseudonymem Nera. Vystudovala historii a práva. S psaním začala již v dětství, kdy se věnovala nejen žánru fantasy, ale i hororu, humornému románu nebo historickému románu. Příležitostně se věnuje také psaní reportáží především z conů a také recenzí.

Její tvorbu tvoří především povídkové útvary, jimž se věnuje zhruba od roku 2004, kdy jí vyšla její prvotina humorná fantasy *Fortuno, toč!* v Pevnosti (Pevnost, 1/2004). Tuto povídku následovalo několik kratších i delších povídek. Jako příklad mohu uvést povídky *Krutihlav* (Dech draka, 6/2005), humornou fantasy o lidech, upírech a vlkodlacích *Ozubené zásnuby* (Pevnost, 7/2007), za kterou získala ocenění Lady řádu fantasy v soutěži „O nejlepší fantasy 2005“, *Královská krev* (Pevnost, 2008/8), v rozhlase prezentované *Co číhá v břiše nebo Bludnej Holand'an má budoucnost*.

Své povídky má autorka uveřejněné i ve sborníku *O loutnu barda Maringola* (povídky *Stíny věcí, Stíny lidí, Stíny moře*). Spolu s editorkou Scarlett Rauschgoldovou vydala antologii *Technokouzla aneb příběhy z jiných věků* (Key publishing, 2008) a *Pěna aneb příběhy, které se nestaly* (Tribun EU, 2009) v žánru sci-fi a *Černé sny aneb příběhy na nedobrou noc* v žánru na pomezí fantasy a hororu.

Její zatím jediná vydaná kniha nese název *Mrakulin grimoár* (Wolf Publishing, 2007). Jedná se o soubor 17 povídek v žánru fantasy. Děj je velmi zábavný, plný napětí, překvapení, objevuje se zde i velmi přesvědčivá ženská rafinovanost. Zvláštností této knihy jsou úvody kapitol, které autorka napsala vlastními slovy a také velmi volná kontinuita kapitol.

Hlavní hrdinkou je čarodějka, tedy žena, která je emancipovaná, tvrdohlavá, má velmi osobitý přístup k životu. Jejím velkým prokletím je, že přitahuje potíže, a to nejen díky své upovídáné puse. Objevují se zde i vedlejší postavy, které jsou na jednu stranu velmi

lidské, ale mají i svou vlastní pokřivenost, ta je zde ovšem brána velmi s nadhledem a vtipem. Příběhy postupně ukazují nejenom povahu a osobnost hlavní hrdinky, ale zjevují se i střípky z její minulosti, které ovlivňují děj přítomný.

Hana Veselá v této knize také vytvořila velmi zajímavý svět, kde vzdálenost nic neznamena a pořád se ocitáme na různých místech jednoho království, ovšem ať ujdeme jakkoliv dlouhou cestu, pořád jsme v blízkosti jedné vesnice.

Autorka používá velmi hravý jazyk, nebojí se žádného experimentu se slovy. To se velmi dobře uplatňuje v tomto žánru, který se sice řadí do fantasy, ovšem objevuje se zde mnoho prvků pohádky. Dále autorka používá také velmi košaté věty a je vidět že má velkou slovní zásobu, kterou si doplňuje ještě z cizích jazyků a komolením známých názvů.

Hana „Hanina“ Veselá vytvořila ve svém prvním románu velmi zajímavou souhru mezi fantasy motivy a pohádkou, která jí otvírá spoustu dalších možností v rozvoji její tvorby. Recenzent Jan Pechanec o této knize na Neviditelném psu napsal toto: *„Každý, kdo se rád pobaví nebo potřebuje vypnout a vymanit se z problémů reálného světa, prvotinu Haniny Veselé ocení a určitě také uznale docení, zvláště když tu máme soubor vybočující ze stereotypů žánru.“*¹⁷

3.3.13 Lucie Lukačovičová

Lucie Lukačovičová se narodila v roce 1980 v Praze. Vystudovala antropologii a knihovnictví na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy.

V současné době je známá především jako patronka literární soutěže O loutnu barda Maringolda a také jako editorka sborníků. Svoje zkušenosti z tvůrčí práce předává i mladým nadaným spisovatelům v lekcích tvůrčího psaní při Dětské mensy.

V roce 2001 získala za svou tvorbu Cenu Karla Čapka v kategorii Krátká povídka a úspěchy slavila i v další literární soutěži O rukavici lorda Trollslayera (sborníky Drakobijci).

Pro její práci je typická spolupráce s jinými autory, vznikají tak povídkové sborníky a antologie. Povídek napsala autorka již několik desítek, z její tvorby jmenujme alespoň několik: *Baudelaire, verze 2.0* (v knize Roboti a lidi), *Bůžek a stín* (v knize Pod kočičími hlavami: Antologie městské fantasy), *Čas jít domů* (v knize Časovír:

¹⁷ PECHANEC, Jan. RECENZE: Hanina Veselá, Mrakulin grimoár. In <http://neviditelnypes.lidovky.cz> [online]. 26.9.2007[cit.30.3.2012]. Dostupné z: http://neviditelnypes.lidovky.cz/recenze-hanina-vesela-mrakulin-grimoar-d9p-/p_sci-fi.asp?c=A070925_224503_p_sci-fi_hpe

Čistokrevné české časovky), *Dcera své matky* (v knize drakobijci 9), *Hladoví* (v knize Sborník Fantasy a Sci-fi povídek k Parkonu: Kočas 2002), *Strom smrti, plody života* (Pevnost 11/2011) či *Zloději času* (Pevnost 1/2006). Její povídky jsou typické svou krátkostí, čtivostí a velmi silnou pointou. Společně s několika dalšími autory vydala také antologii *Tajná kniha Šerosvitu* (Albatros, 2011).

Společně s Václavem Fořtíkem vybírá a hodnotí povídky mladých autorů v soutěži O loutnu barda Maringolda. Z těchto prací potom vznikají sborníky a antologie, do kterých autorka také přispívá (*Stíny lidí, Stíny snů, Pragocon 2004 - Prokletá krev, Stíny moře, Stíny věcí, Stíny věží*, vše Triton).

Autorka samostatně vydala zatím jediný román, který nese jméno *Vládci času* (Klub Julese verna, 2007). Lukačovičová vystudovala antropologii, zřejmě proto je román situován do Asie 12. století. Hlavní dějovou linií zde tvoří boj mezi dvěma znesvářenými rody, z nichž někteří jejich členové jsou nadáni mocí ovlivňovat čas a naopak jiní jsou nadáni pohyb s časem rozeznat. Kniha může čtenáře mást tím, že se zde nevyskytuje hlavní postava, okolo které by se točil hlavní děj. Naopak se zde objevuje celá řada osobností, které vždy na čas zmizí, aby se ve vhodné chvíli objevili a přinesli do děje určitý zvrat. Dějová linka se tedy často rozbíhá do několika příběhů. Právě tato rozbíhavost je typická pro asijské příběhy a evropskému čtenáři ještě není tolik přiblížena.

Pokud budeme mluvit o postavách, musíme zmínit, že se zde vyskytují jak postavy záporné, až krajně bezohledné a mocichtivé, tak i postavy vyloženě kladné, které jsou nositeli vlastností, jako je čest a ohleduplnost. Mezi těmito dvěma póly se nacházejí i další postavy, které chtějí jen přežít, ale i přesto jsou velmi důvěryhodné a dobře vykreslené. Velké množství lidí, které příběhem prochází je někdy i na škodu, ovšem většinou příběh příjemně osvěží.

Knize nechybí ani akční stránka – o souboje zde není nouze, objeví se zde i velké množství krvavých scén. Další zajímavostí je i velmi barevné vykreslení prostředí a reálných prostředí asijského kontinentu, které příběhu dodávají jistý nádech neznáma a lákavosti. Martin Fajkus si v recenzi pro server *Fantasy.cz* pokládá otázku a hned na ní odpovídá: „*Je vůbec možné, aby česká autorka napsala hodnověrný příběh ze středověkého Japonska? Ano, je. A Lucie Lukačovičová to udělala na výbornou.*“¹⁸

¹⁸ FAJKUS, Martin. *Vládci času*, Lucie Lukačovičová. In <http://fantasy.cz> [online]. 28.6.2007[cit.2.4.2012]. Dostupné z: <http://www.fantasy.cz/clanek/3482-vladci-casu>

Román *Vládci času* se Lukavičové velmi povedl, ukázala, že i v Čechách se vyskytují autoři schopní napsat propracovaný román a především zpracovat tematiku, která nám není blízká. Kritik Petr Holan autorce dokonce prorokuje, pokud se bude i nadále zlepšovat, možnost dostat se v budoucnu na úroveň literatury, kterou tvoří Františka Vrbenská či Jana Rečková (Pevnost 8/2007).

3.3.14 Petr Vyhlídka

Petr Vyhlídka se narodil 13. 9. 1967 a vystudoval Vojenskou střední školu leteckou v Prešově. V současné době pracuje jako správce počítačových sítí.

S fantasy literaturou přišel poprvé do styku skrze časopis *Zápisník*. Již v roce 1991 získal první místo v literární soutěži O stříbrnělesklý kalmochron s povídkou *Průšvih*. Své povídky tedy publikoval časopisecky již od roku 1991 a během celých devadesátých let. Z jeho povídkové tvorby této doby jmenujme alespoň několik: *Cena jednorožce* (Dech draka, 1995/4), *Ironie osudu* (Ikárie, 1993/4), *Jemná diplomacie* (Ikárie 1999/01) či *Netvor v podzemí* (Nemesis 1996/04).

Jeho první kniha vyšla v roce 2004. Jedná se povídkový soubor na pomezí mezi hororem a fantasy a nese jméno *Zmizení doktora Fausta* (Palmknihy, 2004).

Jistý zájem vzbudila až jeho druhá kniha nesoucí název *Meč z Flatlandu* (Wolf Publishing, 2007). Zájem, který vzbudila, ovšem nebyl pozitivní, spíše naopak. Metoděj Novotný o této knize pro e-magazín Camelot č. 17 napsal dokonce: „*Meč z Flatlandu je tedy jedna z nejhorších knih, jaké znám (ano, horší než Zatmění). Z výše uvedených důvodů dávám knize nejhorší hodnocení v dějinách časopisu.*“¹⁹ Kniha je vytýkáno snad úplně vše: nejvíce se kritika zaměřuje na neexistující dějovou linku, objevující se zbytečné popisy míst, které se již v příběhu nikdy neobjeví či složitost jmen postav, která si nelze zapamatovat. Dalšími zápory románu je hlavní postava samotná, která neprožívá žádný vývoj, nikdy není ovlivněna okolím.

Samotné kapitoly knihy na sebe nenavazují. Samotný kouzelný předmět – Meč z Flatlandu se objevuje až v několika posledních kapitolách, kde chrání hrad, který se zde najednou objevil. Tento nadpřirozený motiv zde ale zůstává absolutně nevyužit.

¹⁹ NOVOTNÝ, Metoděj. RECENZE: Petr Vyhlídka, *Meč z Flatlandu*. In <http://neviditelnypes.lidovky.cz> [online]. 17.6.2010[cit.2.4.2012]. Dostupné z: http://neviditelnypes.lidovky.cz/recenze-petr-vyhlidka-mec-z-flatlandu-dw9-/p_sci-fi.asp?c=A100617_003817_p_sci-fi_hpe

Knihy Petra Vyhlídky je kritikou hodnocena velmi negativně a zájem čtenářů o ní není nijak velký, z čehož se dá vyvodit, že autor zůstane spíše u své povídkové tvorby, která mu přináší více úspěchů.

3.3.15 Jan Dobiáš

Jan Dobiáš se narodil v roce 1975 a v současné době žije v Pardubicích. Pracuje jako elektromontér. Nezabývá se jen prózou, ale i nonsenovou poezií.

Jako většina autorů začal i on prezentovat svá díla nejdříve časopisecky. Vycházely mu tedy kratší povídky, jako příklad uvádím tyto: *Cizinec* (Ikarie, 200/2), *Experiment svět* (Ikarie, 1998/10), *Rytíř a sen* (Dech draka, 1998/3), *Svět podle Wellse* (Ikarie 2001/9) a *Velká hra* (2001/12). Autor přispěl svými povídkami i do antologií *Drakobijci*, konkrétně povídkami: *Princ Žabák* (Drakobijci 2), *Slavnosti medvědů* (Drakobijci 3), *V zemi vlka* (Drakobijci 4) či *Za devatero hor* (Drakobijci 10).

Velmi pestrou směs povídek vytvořil Dobiáš ve své první knižně vydané sbírce prózy nesoucí název *Po dračím ohni* (Straky na vrbě, 2006). Již v tomto díle ukázal autor, že jeho vnímání světa je jiné než ostatních lidí. Jeho pohled ovšem umí čtenáře vtáhnout do děje a ukázat mu i jiné možnosti, než jsou ty, které doposud znal. Že existují i věci pod povrchem. Ve sbírce se také objevuje velké množství subžánrů fantasy, což je dáno tím, že spolu povídky vlastně nesouvisí.

Prvním románovým počinem autora se stala kniha s názvem *Modrá luna čarodějů, rudý měsíc války* (Straky na vrbě, 2011). Zde autor rozpracovává složitý děj, plný různých odboček a linií. Zpočátku se sice setkáváme s motivem velmi podobným Tolkienovi, ovšem později přicházejí Dobiášovi vlastní nápady a příběh je tím oživen. Nejedná se jen o záchranu světa, ale i o příběh postav, kde není jisté kdo je ten dobrý a kdo zlý.

Příběh se odehrává v zemi, která není blíže specifikována, ale připomíná dobu středověkou, která je zde barvitě vykreslena. Autor zde vytvořil svět, u kterého si nemůžeme být jistí, zda je dobrý či špatný. Je od všeho kousek.

Zajímavým prvkem tohoto díla je jeho humorná a experimentální stránka. Autor nepíše v jednom určitém subžánru, ale přeskakuje mezi nimi, což dělá dílo těžko zařaditelné do jedné kategorie.

Velmi zvláštní jsou i postavy. Setkáváme se zde s dvěma hlavními hrdiny, kteří ovšem nejsou jen svobodní rekové, kteří si jdou za svým cílem. Hýbou s nimi spíše ti mocní. Není zde ani přesně specifikováno, kdo je zlý a kdo ten hodný, u každé postavy se objevují okamžiky, kdy přemýšlí, zda chce opravdu být tím, kým se stává či stala.

I styl psaní je velmi zajímavý – zkratkovité odstavce dávají knize podobu filmového střihu a stávají se pro čtenáře velmi zajímavou podobou. Zkratkovitost je zde užita velmi dobře, neztrácejí se žádné důležité informace a naopak se neobjevují zdlouhavé popisy okolí. Podle recenze na serveru sarden.cz je jazyk Dobiáše: „Zcela zásadní je u Dobiáše jazyk. Jeho styl (odlišný od povídek!) mi připomněl tvorbu Pavla Renčina.... jen mám pocit, že se Dobiáš odhodlal k větší škále dialektů. Objeví se nám vznešený, patetický projev, spisovný jazyk, archaismy...“²⁰

Jan Dobiáš zde i velmi dobře pracuje s humorem a stránkou zábavnou, která příběh ještě okoření. Jeho intertextové vložky jsou velmi zajímavé a jazykové hříčky a situační humor dostávají knihu ještě o kousek dál než je průměr.

Již teď je autor přirovnáván k Pavlu Renčínovi, kritika jeho děl je vesměs pozitivní a pozitivní je i ohlas čtenářů na jeho tvorbu.

3.3.16 Ilona Ziková

O autorce Iloně Zikové se mi nepodařilo získat bližší osobní informace. Román *V nenávisti člověka* (Klub Julese Verna, 2006) získal zřejmě předlohu v Doylově románu *Ztracený svět*. Příběh se odehrává v současném světě, ve kterém dochází ke střetu dvou „ras“ – lidí a draků. Na jedné straně stojí lidé toužící po vyhlazení celé dračí rasy a proti nim organizace, chtějící zachování dračího rodu. Ani v dračím světě nepanuje jednota, objevuje se zde modrá dračice, kterou vychovali lidé a tak k nim necítí žádnou zášť. Zápletka knihy má tedy velký potenciál vytvořit příběh plný napětí a zvratů, jež by čtenáře mohl velmi silně zasáhnout.

Autorka velmi dobře v knize vystihla biologickou stavbu draků a jejich jazyk, nevyužila ovšem příležitost vytvořit drakům jejich vlastní historii, kulturu a mytologii. Na úrovni, kdy draci používají jazyk, by bylo velmi nelogické, kdyby si nepředávali legendy z dob dávno minulých a ani nezmiňovali žádné zkušenosti svých předků.

Podle kritiky Petra Holana pro server daemon.cz se vyskytuje v románu i další velká chyba: „Další slabinou románu je Cliftonovo kladívko - některé dějotvorné prvky se objevují náhle a bez jakékoliv logiky a návaznosti na předchozí vyprávění.“²¹ Především tato chyba ubírá knize na úrovni a román je popisován spíše jako pohádka pro děti školního věku.

²⁰ JAJOCH. RECENZE: Jan Dobiáš, Modrá luna čarodějů, rudý měsíc války. In . In *sarden.cz* [online].26.11.2011 [cit.18.4.2012]. Dostupné z: <http://www.sarden.cz/recenze-jan-dobias-modra-luna-carodeju-rudy-mesic-valky-2>

²¹ HOLAN, Petr. Petr Holan-V nenávisti člověka. In *daemon.cz*. [online].6.2006 [cit.18.4.2012]. Dostupné z: <http://www.daemon.cz/recenze/detail/564>

První kniha Ilony Zikové ukazuje velký potenciál pro rozvoj autorčina stylu. I kritik Petr Holan pro server daemon.cz dává autorce určitou možnost prosadit se do budoucna: „*Je to docela škoda, nápad sám má velký potenciál a i mnohé složky vyprávění svědčí o autorčině nápaditosti. Snad tedy příště.*“²²

3.3.17 Štěpán Kopřiva

Štěpán Kopřiva se narodil 13. 3. 1971 v Praze. Vystudoval střední průmyslovou školu polygrafickou v Praze a nyní pracuje jako spisovatel především science fiction literatury, scénárista, režisér a autor komiksové literatury.

Jako spisovatel se nevěnuje jen science fiction literatuře, ale i fantasy a na české scéně se objevuje již od roku 1991. První úspěchy zaznamenal v literární soutěži o Cenu Karla Čapka. Stal se také spoluzakladatelem Sdružení Rigor Mortis, zabývajícího se především fantasy povídkami, a časopisu s nakladatelstvím CREW. Jako scénárista se podílel na seriálech České televize *Místo nahoře* (2004) a *Místo v životě* (2006), natočil filmy *Byl jsem mladistvým intelektuálem* (1999); *Choking Hazard* (2004).

Jako spisovatel začínal v devadesátých letech povídkami. Do této části tvorby spadají povídky jako: *Co je to za tajemnou modrou planetu?(třetí od Slunce)* (v antologii Kočas 1994 - Cesty mlokův: Cena Karla Čapka 1994), *Dobro zvrací u děr* (v knize Rigor Mortis: Sbíрка SF povídek), *Dutý plamen* (Fantázia 41), *Hit-team* (Mlok 1994: Sbíрка vítězných prací Ceny Karla Čapka za rok 1994) či *Mozek a zuby* (Mlok 1994: Sbíрка vítězných prací Ceny Karla Čapka za rok 1994).

V knižní podobě přispěl do série Mark Stone – Kapitán Služby pro dohled nad primitivními planetami svým dílem *Adarhargský jed* (Ivo Železný, 2003). Již tento román vybočuje z rámce dané série a obohacuje ji svým přístupem k tématu a svěžím, vybočujícím stylem psaní.

Pro Štěpána Kopřivu je typických několik prvků, podle kterých poznáme jeho dílo. Často používá jakoby filmové prostřihy a „vizuální“ styl psaní. Proto se může čtenáři zdát, že mu před očima běží velmi barevný film a ne kniha. Dalším typickým prvkem autorova díla je využívání černého humoru a celkově humoru ve fantasy knihách. Využívá nejen cynických „hlášek“, ale také intertextové odkazy na kultovní filmové záležitosti a využívá se také v odkazech na ostatní autory science fiction.

²² HOLAN, Petr. Petr Holan-V nenávisti člověka. In *daemon.cz*. [online].6.2006 [cit.18.4.2012]. Dostupné z: <http://www.daemon.cz/recenze/detail/564>

Jeho postavy bývají velmi propracované a prochází během příběhu určitým vývojem, nestagnují. Způsob Kopřivova psaní nám také postavy hodně přibližuje, čtenáři se často stává, že s postavami souzní.

Často se objevuje srovnání Kopřivy s Kulhánkem především proto, že se v jeho knihách objevují scény plné krve, násilí, bolesti a utrpení. Nouze zde není ani o akční a bojové scény, které občas působí trochu plasticky. To vše se objevuje i v Kulhánkově díle. Sám Kopřiva na to reaguje v rozhovoru pro *Neviditelnýpes.cz* takto: „*Jirka Kulhánek navázal na akční klasiky jako Ondřej Neff nebo Jiří W. Procházka natolik kul**oucím způsobem, že v podstatě u nás definoval moderní podobu tohoto žánru - a každý, kdo do tohoto terénu zabrousí, je s ním logicky srovnáván. A vždycky bude.*“²³ Ovšem kritika se shoduje, že Kopřiva je daleko akčnější a zábavnější než samotný Kulhánek.

Mezi románová díla autora patří již zmiňovaný a zfilmovaný *Choking Hazard* (Netopejr, 2004), napsaný společně s Petrem Mackem a Markem Dobešem, *Zabijení* (CREW, 2009), *Holomráz* (CREW, 2010) a poslední vydaný román *Asfalt* (CREW, 2009/2012).

3.3.18 Vladimír Zajíc

Věkově Vladimír Zajíc nepatří k mladým autorům, přesto jeho knižní prvotina vyšla až po roce 2000. Autor pochází z Hradce Králové, kde se věnuje divadlu, kde pracuje především jako režisér. Znamé jsou jeho inscenace nejen v České republice, ale i například v Rijece.

Jeho první kniha nese název *Otvírač cest* (Straky na vrbě, 2009). V této knize shrnuje autor tvorbu, která vycházela dříve v tzv. Rodokapsech. Zabývá se zde historickou fantasy literaturou zasahující až do prvního tisíciletí našeho letopočtu a čerpá zde především z keltské a slovanské mytologie. Za pozitivní rys díla můžeme považovat autorovy názory a především jeho znalost a používání lidových moudr. Problém nastává, pokud se na knihu díváme z pohledu příběhu. Děj je zde velmi nevyvážený, v některých případech se vytrácejí použité motivy, vyprávění na čtenáře působí těžkopádně a strojeně. Objevují se doprovodné popisy, které jsou zdlouhavé a velmi do detailů rozpracované. Jako pozitivum knihy můžeme považovat kvalitně zpracované faktografické údaje, které dodávají knize na věrohodnosti.

²³ STRUČOVSKÝ, Martin: INTERVIEW: Rozhovor se Štěpánem Kopřivou. In <http://neviditelnypes.lidovky.cz> [online]. 9.4.2009[cit.2.4.2012]. Dostupné z: http://neviditelnypes.lidovky.cz/interview-rozhovor-se-stepanem-koprivou-f1t-/p_sci-fi.asp?c=A090408_231909_p_sci-fi_hpe

Pokud se jedná o jazyk, dochází zde k jistému smíšení hovorového jazyka se zastaralými pojmy, což působí hodně neustrojeně, ovšem zase se na tomto příkladu ukazuje, že se Vladimír Zajíc nebojí experimentů se slovy.

Postavy této knihy opět nejsou mistrovský dílem, občas mohou působit „papírově“ a nedodávají příběhu potřebnou dávku energie.

Ohlas kritiky na knihu nebyl zcela kladný, ovšem čtenáři ji celkově přijali. Na autorovi je znát, že se více než knižní tvorbě věnuje divadlu, a proto lze očekávat, že další knihy, které by se mohly objevit, budou inklinovat spíše k divadelní či dramatické tvorbě než speciálně k žánru fantasy.

3.3.19 Ondřej Netík

Ondřej Netík se narodil 19. 12. 1973. Vystudoval střední strojařskou školu a chvíli se věnoval i studiu desingu. Pracoval jako desingnér počítačových her i jako tvůrce webů. Je to člověk s velmi širokým uměleckým rozsahem, nevěnuje se pouze spisovatelské činnosti, ale i tanci, fotografování, kresbě a divadlu.

Ve své spisovatelské dráze se zabývá také poezií, kterou prezentuje na různých webech. V prozaické tvorbě se často pohybuje na rozmezí mnoha žánrů.

Netíkova povídková tvorba není nijak rozsáhlá, napsal zatím pouze dvě povídky, které se objevily ve sborníku *Hry s příběhem: Zločin a trest: Sborník příběhů spojující české RPG světy (Prokletí Khan, Žabí triky Zeleného skřítko)*.

Nemalý úspěch zaznamenala jeho série nesoucí název *Sanatorium podvržených*, jež se skládá ze tří dílů. Jako první vyšla kniha s názvem *Zelený skřítek a děvčátko jménem Diana* (Straky na vrbě, 2006), po ní druhý díl *Meluzína, dívka jménem Ema* (Straky na vrbě, 2007) a jako poslední *Tanečnice, věc názvem Sined* (Straky na vrbě, 2009). Sám autor na obalu knihy označuje své dílo jako „moderní fantasy“, spíše ale využívá pohádkových motivů. Tato série se odehrává ve dvou paralelních světech, v jednom lehce neskutečném světě sanatoria a ve fantazijní skřítkův říši. V *Zeleném skřítkovi* se objevuje určitá dvojjakost – především v tom, že do pohádkového příběhu je zanesen určitý sexuální motiv, který se nehodí do knih pro děti a na dospělé je zde moc slabý. V přiměřeném množství se zde objevují i krvavé scény. Autor se v této knize zajímá hodně o formu na úkor příběhové linie, což je spíše na škodu. Objevují se i zápletky, které nejsou dokončené. Vzniká tak spíše pohádka pro dospělé s velmi drsnými prvky. Autor přesto velmi dobře pracuje s přechody mezi oběma světy a také zcela využívá archetypy zakořeněné ve fantasy. Kritika dává Netíkovi i přes drobné chyby velkou

šanci na úspěch, Jan Michálek v recenzi pro fantasyplanet.cz o autorovi napsal: „*Prvotina Ondřeje Netíka je na české autorské scéně výjimečný počin nejen svým dlouhým názvem. Podobných knih u nás mnoho není, a proto má, i přes své chyby, smysl si knihu přečíst*“.²⁴ Druhý díl série *Meluzína* pokračuje v nastolené pohádkovosti s temnou stránkou. V tomto díle Netík brilantně vykreslil dětské postavy a jejich psychologii. Postavy jsou skutečné a velmi dobře uvěřitelné. Od prvního dílu se také liší více propracovanou, navrstvenou dějovou linkou a rozpracováním předešlého děje, který vrcholí v třetím díle, *Tanečníci*. Ta je opět velmi dobře provázána s předešlými díly, ovšem více se zde objevují prvky, které autor přenáší ze svého povolání počítačového programátora. Ondřej Netík sám řekl, že knihy jsou inspirované počítačovou hrou *Changeling: The Dreaming*. Tento vliv se projevuje především v náhlých zvratech, které přicházejí velmi nečekaně. Velkým kladem této série je autorova práce s jazykem, která příběh velmi obohacuje.

Netík napsal ještě jednu samostatnou knihu nesoucí název *Kejklíři léta* (Zoner Press, 2010). Zde se opět setkáváme se střetem několika realit. Svět je zde vyobrazen z pohledu dětí, což jej dělá příliš schématickým. Autor zde používá také model *comédie dell'arte*, založen na jednoduchých postavách. Objevuje se zde několik propojených příběhů, přesto působí příběh jako povídka pro adolescenty.

Ondřej Netík se již stal mladým autorem české fantasy literatury.

4. Skupina mladých autorů píšících především pro děti a mládež

Tuto skupinu řadím do své práce především z vlastního přesvědčení, že v těchto mnohdy velmi mladých autorech vidím budoucí vývoj české fantastické literatury. Jejich zaměření je v současné době směřováno spíše na literaturu pro děti a mládež, ovšem jejich díla již nyní budí zájem i mezi dospělými čtenáři a především mezi kritiky české literatury. Existuje zde tedy velká pravděpodobnost, že se rodí nová generace česky píšících autorů fantasy literatury.

4.1 Inesa Trojovská

Inesa Trojovská se narodila 18. května 1993 v Hradci Králové. V současné době zde stále pobývá a studuje zdejší gymnázium Bohuslava Balbína. Svou spisovatelskou

²⁴ MICHÁLEK, Jan. Zelený skřítek & děvčátko jménem Diana - Netík Ondřej. In fantasyplanet.cz [online]. 26.3.2007[cit.16.4.2012]. Dostupné z: <http://www.fantasyplanet.cz/clanek/zeleny-skritek-devcatko-jmenem-diana-netik-ondrej>

dráhu začala poměrně brzy, v pouhých čtrnácti letech, trilogií *Saisfríd a Karalen* (Petrklíč).

V některých kritikách této trilogie je jako záporný bod uváděna určitá „dětskost“ (například v motivech násilí, jehož je zde velké množství), které se ovšem nelze divit vzhledem k věku autorky. Málokomu se podaří vydat své první dílo v již tak útlém věku.

První díl, *Kouzlo věků* (Petrklíč, 2007), zavede čtenáře na tajemný ostrov, kde žije hlavní hrdina se svou rodinou. Autorka zde pracuje s motivem velmi typickým pro fantasy literaturu a tím je odlišnost, která dělá z hlavního hrdiny výjimečného člověka. V knize se objevuje i další tradiční motiv a tím je putování. Hlavní hrdina se zde vydává na dalekou cestu pro lék na nemoc svého otce. Společnost mu dělá nejen krásná dívka, ale i kouzelný předmět, který zde má podobu bůžka.

Ve druhém dílu, *Tajemství stínů* (Petrklíč, 2008), autorka pracuje s tajemným světem Nebes a objevují se zde jako překážky různé úkoly. Třetí díl, *Předtucha konce* (Petrklíč, 2008), zase zavede čtenáře do podmořského světa, kde je úkolem hlavních hrdinů najít kouzelné předměty a spasit svoji realitu.

Příběhy Inesy Trojovské jsou vzhledem k jejímu věku určeny čtenářům mladším, i proto, že se zde objevují chyby a jednoduchosti, které dospělému čtenáři neuniknou. Jedná se o velmi mladou autorku románů pro děti, která ale již slaví první úspěchy.

4.2 Barbora Jiříčková

Barbora Jiříčková je další z nadějí české fantasy literatury. Narodila se 18. září 1990 v Jablonci na Nisou. Vystudovala gymnázium a po maturitě začala studovat literaturu v Pardubicích. V současné době studuje na Northeastern State University v Oklahomě v Americe, na které získala stipendium díky své tenisové dovednosti. Na internetu používá přezdívku Skye. Zatím vydala jen jeden titul s názvem *Lantuin – Svítání osudu* (2011, Lika klub). Sama již říká, že má v hlavě nejen druhý díl Lantuin, ale i nápady na další dvě díla, jež by ráda vydala.

Její prvotina, již začala psát již v patnácti letech, je příběhem dvojice teenegerů, což ji automaticky zařazuje mezi knihy pro mládež. Sama autorka ovšem tvrdí, že knihu kromě mládeže může číst každý, kdo má zájem o dobrodružství, záhady a samozřejmě fantasy prvky. Ilustrace, jež dílo doplňují, pocházejí stejně jako text z pera samotné autorky.

V samotném příběhu se pracuje se světem zasazeným do jiné reality, jíž hrozí právě zkáza. Zachránit ji mohou pouze hlavní postavy, dvojčata nadaná paranormálními schopnostmi. Opět se zde objevuje motiv klasické fantasy literatury – tedy putování za nalezením kouzelného předmětu a záchranou světa. Zajímavostí této knihy je vytvoření doprovodných postav, které ve většině fantasy příběhů neoplývají nadáním. Ovšem u Jiříčkové je tomu jinak, objevují se u ní osobní duchové a postavy s telepatickým nadáním.

První dílo mladé autorky je určeno především pro mladší generaci čtenářů. Autorka již ve své prvotině dokázala, že není jen autorkou literárního díla, ale i nadanou ilustrátorkou.

4.3 Josef Němec

Josef Němec se narodil 9. 7. 1992 ve Strakonících. Zde také vystudoval místní gymnázium. Psaní se věnuje již od čtvrté třídy. Jeho prvotinou se stal fantasy příběh *Safírové oči* (nakladatelství XYZ, 2009). V současné době autor připravuje druhý díl, ovšem jak sám v rozhovorech připouští, další chystaná díla se v duchu fantasy literatury neponesou. Spíše se chce zaměřit na historický román z jeho rodných Strakonic a na detektivní žánr.

Sám autor přiznává ve svém díle inspiraci jedním z velikánů žánru fantasy J. R. R. Tolkienem, přirovnáván je kritikou i k Paollinimu Eragonu.

Knihy je příběhem tří osiřelých sourozenců, jež žijí na malé farmě. Zvrat v jejich životě nastává v době, kdy se jim začnou zjevovat barevné oči. Děti se dovídají, že nejsou sirotky, ale že jejich rodiče věžní pán Zla. Pro jejich záchranu využívá autor velmi oblíbený prvek fantasy – hlavní hrdiny obdaří kouzelnou mocí, jíž dokáže uvolnit bájný obřad, při němž získávají i amulety, které je brání před přízraky. Hrdinové se vydávají na putování, jehož cílem je nejen zachránit své rodiče, ale i celý svět před Zlem.

Kritika přirovnává putování v této knize k motivu cesty z Pána prstenů. Ovšem u mladé generace autorů je tento motiv velmi oblíben a mnoho autorů zmiňuje i u svých inspiračních zdrojů právě Tolkienovo dílo.

Jako velké mínus knihy ovšem působí způsoby překonávání překážek dané cesty. Ve většině případů pomůže amulet nebo se nabídne někdo z doprovodných postav. Dalším bodem kritiky knihy se stalo přenášení portály, jež se vyskytuje velmi často a tím se rychle mění i sled prostředí, ve kterých se nacházíme, což může působit dezorientačně.

Často se zde vyskytuje i motiv dvojníků, na něž kritici také poukazují. Přílišné zdvojení postav vede k dezorientaci čtenáře. Velkou roli v příběhu nehraje ani rada starších, jež zde vystupuje pouze jako dohled nad mladistvími a nemá proto působení, na které jsme zvyklí z většiny fantasy příběhů.

Kritika knihu nepřijala jako vrcholné dílo, což je ovšem přirozené vzhledem k věku autora, u něhož je stále předpokládán určitý vývoj a také vytříbení stylu psaní. Svým zaměřením je příběh určen spíše mladšímu čtenáři.

4.4 Markéta Veselá

Markéta Veselá se narodila v roce 1980. Vystudovala obor Mezinárodní politika a diplomacie na Vysoké škole ekonomické v Praze, a také Bezpečnostně právní obor na Policejní akademii ČR. Nepublikuje jen prozaickou tvorbu, ale je i autorkou několika učebnic. V současné době pracuje jako překladatelka a redaktorka.

Do skupiny začínajících mladých autorů řadím Markétu Veselou z důvodu nevěkových, spíše zaměření její tvorby, která spadá sice do žánru fantasy, ovšem tvorba je zaměřena spíše na dětského či adolescentního čtenáře. Druhým důvodem je, že její kniha je prvotinou, proto se může stát, že se od psaní pro děti dostane k tvorbě pro dospělé, jako ostatní autoři této skupiny.

Prvotinou Markéty Veselé je tedy kniha s názvem *Tantulský příběh* (Petrklíč, 2008). Jedná se o příběh, jenž se odehrává ve fantazijním světě, ve kterém žije mnoho různých druhů živočichů. Autorka zde využívá motiv přenesení lidských vlastností (ať kladných či záporných) na fantastické bytosti a nutí je řešit problémy podobné těm lidským. Objevuje se zde i lehký nádech ironie především v pohledu na problémy, které se týkají současné společnosti. Do této problematiky vstupuje jeden z typických motivů fantasy, tedy putování družiny za získáním zvláštního předmětu, s jehož pomocí zachrání svoji zemi.

Jak jsem již zmiňovala, kniha je určená především dětem. Autorčina prvotina v kritice nevyvolala zatím velký zájem, ovšem spojení fantasy se společenskou kritikou vypadá jako velmi zajímavý motiv pro rozvoj v další tvorbě.

Závěr

Hlavním tématem této práce bylo zmapovat současný stav české fantasy literatury z hlediska autorů, kteří se na knižní literární scéně objevují až po roce 2000.

V průběhu příprav práce jsem nashromáždila odbornou literaturu, které v současné době není velké množství. Proto jsem využívala i časopisy (Ikarie, Dech draka, Pevnost a další) a internetové zdroje, které se zadanou tematikou zabývají.

V první části bakalářské práce jsem vysvětlila základní pojmy týkající se žánru fantasy. Za zásadní považuji především vztah mezi fantasy a fantastikou, z důvodu časté záměny těchto dvou pojmů a jejich nesprávného používání. Vymezila jsem také vlastní pojem fantasy, vykreslila jsem čtenáři jeho historii, původ, typické znaky a vyčlenila jeho subžánry. Dále jsem se zabývala historií světové fantasy literatury. Vycházela jsem především z teorií Ondřeje Neffa, Ivana Adamoviče a z teorií Dagmar Mocné a Josefa Peterky. Tito autoři poukazují na to, že základy fantasy literatury zasahují až do počátku lidové slovesnosti a fenomén fantasy literatury tedy není zdaleka jen záležitostí soudobou. Popsala jsem také historii české fantasy literatury. Tento popis ukazuje, že i u nás existuje stabilní základna autorů fantasy literatury a že z ní vyšlo již velké množství děl, na která mají mladí autoři možnost navázat (jako příklad uveďme Martina Moudrého a jeho vydání třetího dílu Kulhánkova románu).

Druhá část práce je zaměřena na mladé autory. Zmapovala jsem tvorbu jednotlivých autorů, jejich přínos literatuře, sledovala jsem podobnosti a návaznosti mezi nimi. Podařilo se mi vyhledat i méně známé autory, o nichž bylo obtížnější zjistit další údaje. Během práce jsem musela vyčlenit specifickou skupinu autorů, jíž spojuje především jejich mladý věk. Ačkoli jejich tvorba není výslovně zaměřena na adolescentní čtenáře, pravděpodobně právě mezi nimi najdou tito autoři – alespoň prozatím – své hlavní publikum. Ve své práci věnované nejnovější české fantasy literatuře jsem se pokusila ukázat, že daný žánr není jen módní záležitostí, ale dlouhodobě se vyvíjejícím proudem literatury, který prochází určitými vývojovými fázemi. Fázi vývoje, ve které se nyní nachází česká fantasy literatura, je možné charakterizovat vznikem velkého množství nových děl, z nichž některá dosahují nadprůměrné kvality, a vytvářením široké spisovatelské základny.

Literatura:

ADAMOVIČ, Ivan. *Slovník české literární fantasiky a science fiction*. Praha: Vydavatelství a nakladatelství R3, 1995, s. 283-289. ISBN 80-85364-57-3.

FLAŠKOVÁ, Zdeňka. *Science fiction*. Přednášky a studijní texty. České Budějovice: Nakladatelství Vlastimil Johanus, 2011. ISBN 978-80-87510-00-1

CHALOUPKA, Otakar. *Příruční slovník české literatury od počátků do současnosti*. Brno: Centa, spol.s.r.o., 2005, ISBN 80-86785-03-3

MOCNÁ, Dagmar, PETERKA, Josef. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha a Litomyšl: Ladislav Horáček-Paseka, 2004, 704 s. ISBN 80-7185-669-X.

PAVERA, Libor – VŠETEČKA, František. *Lexikon literárních pojmů*. Olomouc: Olomouc, 2002.

VLAŠÍN, Štěpán a kol. *Slovník literární teorie*. Praha: Československý spisovatel, 1977

Internetové zdroje

www.fantasya.cz

www.legie.info

www.sarden.cz

www.neviditelnypes.lidovky.cz

www.fantasplanet.cz

www.daemon.cz

www.spisovatele.blog.cz

www.databazeknih.cz

www.fanzine.topzine.cz

www.martinmoudry.wz.cz

www.okoun.cz

www.cbdb.cz

www.straky.cz

www.vaseliteratura.cz

www.burdova-michaela.blog.cz

www.cesky-jazyk.cz

www.prebral.net

www.koste.unas.cz

www.jakubdkoci.net

www.prihoda.fx.cz

www.josefnemec.cz